БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 21 (18.498). • Чоршанба, 1983 йил 26 январь • Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ЭКОНОМИКАМИЗНИНГ ДАДИЛ ОДИМЛАРИ

1982 ЙИЛДА ЎЗБЕКИСТОН ССРни ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг ахбороти

СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги нишонланган 1982 йилда ижтимоий ишлаб чиқаришни ва халқ фаровонлигини янада ўстириш таъминланди.

Ўтган йили республиканн иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичлари қуйидаги маълумотлардан кўриниб турибди:

	1982 йилда 1981 йилдагига нисбатан процент ҳисобида
Истеъмол ва жамғарма учун фойдаланилган миллий даромад	103,2
Саноат маҳсулоти — жами	103,8
Шу жумладан:	
ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқариш	102,5
истеъмол буюмларини ишлаб чиқариш	107,9
Қишлоқ хўжалик маҳсулоти	101,9
Темир йўл транспортининг юк обороти	102,2
Автомобиль транспортининг юк обороти	106
Ишга туширилган асосий фондлар	98
Капитал маблағлар	100,7
Ишчи ва хизматчилар сони	103,3
Меҳнат унумдорлиги:	
саноатда	101
қишлоқ хўжалигида (ижтимоий ишлаб чиқариш)	101,6
қурилишда	102
Ўзбекистон ССР Министрлар Советига қарашли корхоналар ва ташкилотларнинг олган фойдаси (таққослама нархларда)	111,1
Аҳоли жон бошига реал даромадлар	102,2
Халқ хўжалиги бўйича иш ҳақи фонди	103,5
Ишчи ва хизматчиларнинг пул билан тўланадиган ўртача иш ҳақи	100,7
Колхозчиларнинг меҳнатига тўланган ҳақ	104,6
Аҳолига ижтимоий истеъмол фондларидан берилган тўлов ва имтиёзлар:	
жами	105,7
аҳоли жон бошига	102,9
давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти (умумий овқатланиш ҳам шу ҳисобга киради)	106,1
аҳолига кўрсатилган маиший хизмат ҳажми	109
фойдаланиш учун топширилган жами уй-жой	100,0

Халқ хўжалигининг барча тармоқларида **фан ва техника** ютуқлари жорий этилди. Ўтган йил мобайнида республиканинг саноат корхоналарида:

ўрнатилган механизациялашган поток ва автомат линиялар	207
комплекс механизация ва автоматлаштирилган участкалар, цехлар, корхоналар	142
ҳисоб-китоб, планлаштириш ва бошқариш учун яратилган автомат системалар	12

1982 йилда республика халқ хўжалигининг барча тармоқларида 50 мингдан кўпроқ ихтиро ва рационализаторлик таклифидан фойдаланилди. Улардан фойдаланиш йиллик иқтисодий самараси қарийб 180 миллион сўмликни ташкил этди.

Ишлаб чиқариш **самарадорлиги** ўсди. Ижтимоий меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига 141,6 минг кишининг меҳнати тежалди.

Шу билан бирга айрим тармоқларда меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатлари белгиланган планлардан орқада қолмоқда, материал ресурсларни тежаш, янги техника ва технологияни жорий этиш топшириқлари тўла бажарилмай қолмоқда.

Миллий даромад 1248.5 миллион сўм кўпайди ва 20,1 миллиард сўмни (ҳақиқий нархларда) ташкил этди. Унинг тўртдан уч қисми истеъмол учун фойдаланилди, уй-жой ва социал-маданий қурилишга сарфланган харажатларни ҳисоблаганда бевосита халқ фаровонлигига миллий даромаднинг қарийб бешдан тўрт қисми сарфланди.

Саноат маҳсулоти 1981 йилга нисбатан 719.8 миллион сўм кўпайди ва (корхоналарнинг 1982 йил 1 январдаги улгуржи нархларида) 19.5 миллиард сўмга етди.

Қишлоқ хўжалик маҳсулоти ҳажми 1982 йилда 7.0 миллиард сўмлик, йиллик ўсиш эса 132,6 миллион сўмлик бўлди.

Халқ хўжалигида жами қиймати 5,5 миллиард сўмлик асосий фондлар ишга туширилди.

Халқ хўжалигида **ишчи ва хизматчиларнинг ўртача йиллик сони** 142.3 минг кишига кўпайди ва 4.5 миллион кишини ташкил этди, колхозларнинг жамоат хўжалигида банд бўлган **колхозчилар** сони 1 миллион кишидан ошиб кетди.

I. САНОАТ

Маҳсулот реализация қилиш ҳажми юзасидан аниқланган йиллик план бажарилди. Ишлаб чиқариш ўтган йилга нисбатан 3.8 процент ўсди. Меҳнат унумдорлиги ошди.

Электр энергетика, газ саноати, химия ва нефть химияси саноати, машинасозлик ва металл ишлаш, ўрмон, ёғочсозлик ва целлюлоза-қоғоз саноати, бинокорлик материаллари саноати, ун тортиш-ёрма саноати ҳамда бошқа саноат тармоқлари илдам суръатлар билан ривожланди. Рангли металлургия, енгил ва озиқ-овқат саноати янада ривож топди.

Айрим министрликларнинг 1982 йилдаги ишлаб чиқариш фаолияти кўрсаткичлари қуйидагича бўлди:

	маҳсулот ҳажми бўйича йиллик планнинг бажарилиш проценти	1982 йилда 1981 йилга нисбатан процент ҳисобида	
		ишлаб чиқариш ҳажми	меҳнат унумдорлиги
Умумиттифоқ министрликлари			
Нефть саноати	103	100.0	100.0
Газ саноати	100,3	107	108
Химия саноати	103	99,8	99
Минерал ўғитлар ишлаб чиқариш	99,7	111	107
Электр техника саноати	103	106	106
Химия ва нефть машинасозлиги	102	107	106
Станоксозлик ва асбобсозлик саноати	104	106	106
Автомобиль саноати	100,2	92	92
Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги	102	104	103
Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги	99,3	100.7	100,8
Енгил ва озиқ-овқат саноати учун машинасозлик ҳамда рўзғор асбоблари	104	109	108
Микробиология саноати бош бошқармаси	80	96	95
Иттифоқ-республика ва республика министрликлари ҳамда идоралари			
СССР Қора металлургия министрлиги	98	106	102
СССР Рангли металлургия министрлиги	100,5	102	99.5
СССР нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноати	100,5	99.2	99
СССР Кўмир саноати	103	100,4	97
СССР Ўрмон, целлюлоза-қоғоз ва ёғочсозлик саноати	100,9	96	95
Ўзбекистон ССР Мебель ва ёғочсозлик саноати	104	106	105
Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати	103	105	103
Ўзбекистон ССР Енгил саноати	103	108	102
Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати	100,9	95	98
Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати	102	104	104
Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут саноати	102	102	102
Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноати	103	111	107
Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги	104	99,8	99,4
Ўзбекистон ССР Балиқ хўжалиги давлат комитети	102	104	103

Фаолияти норматив соф маҳсулотга қараб планлаштириш ва баҳолашга тўла-тўкис ўтказилган Машинасозлик министрликлари, Ўрмон, Целлюлоза-қоғоз ва Ёғочсозлик саноати, Бинокорлик материаллари саноати министрликлари ва Микробиология саноати бош бошқармаси бўйича маълумотлар шу кўрсаткич юзасидан келтирилган.

Қорақалпоғистон АССРда, областларда ва Тошкент шаҳрида маҳсулот ҳажми ишлаб чиқариш ва меҳнат унумдорлигини ошириш суръатлари юзасидан планнинг бажарилишини қуйидаги маълумотлардан кўриш мумкин:

	маҳсулот ҳажми юзасидан йиллик планнинг бажарилиш проценти	1982 йилда 1981 йилга нисбатан процент ҳисобида	
		ишлаб чиқариш ҳажми	меҳнат унумдорлиги
Қорақалпоғистон АССР	103	106	104
Андижон области	101	101	92
Бухоро области	102	101	97
Жиззах области	103	102	93
Қашқадарё области	100,8	109	104
Навоий области	103	110	105
Наманган области	104	104	100,5
Самарқанд области	104	100,2	99,1
Сурхондарё области	103	104	100,6
Сирдарё области	101	99,1	99,7
Тошкент области	100,3	103	100,9
Фарғона области	102	103	99,6
Хоразм области	103	106	105
Тошкент шаҳри	101	105	104

Маҳсулотнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш қуйидагича бўлди:

	1982 йилда ишлаб чиқарилгани	1982 йилда 1981 йилга нисбатан процент ҳисобида
Электр энергия, миллиард киловатт-соат	39,0	110
Минерал ўғитлар (шартли бирликларда), минг тонна	7003	103
Олтингугурт кислотаси, минг тонна	1789	109
Синтетик смола ва пластмассалар, минг тонна	103,7	116
Химиявий тола ва ип, минг тонна	32,3	99,6
Куч трансформаторлари, минг киловольт-ампер	7030	98
Бронекабель, минг километр	18,6	95
Компрессорлар, дона	8865	119
Тракторлар, минг дона	24,5	103
Трактор прицеплари, минг дона	38,0	99,9
Пахта териш машиналари, дона	9850	103
Осма электр кранлар (махсус кранлар ҳам қўшилади), дона	1401	101
Экскаваторлар, дона	1433	97
Картон, минг тонна	52,0	101

(Давоми иккинчи бетда).

ИЛМИЙ-ТЕХНИКА ЖАМИЯТЛАРИНИНГ VI БУТУНИТТИФОҚ СЪЕЗДИГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети илмий-техника жамиятлари VI Бутуниттифоқ съездининг делегатларини, ўз меҳнати ва истеъдоди билан халқ хўжалигидаги фан-техника тараққиётини таъминлаётган барча илм-фан ва ишлаб чиқариш ходимларини қизғин ва самимий табриклайди. Совет халқи билан биргаликда илмий-техника жамиятлари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорларини бажариш устида актив ишламоқдалар.

Миллион-миллион совет кишиларини фан-техника ижодкорлигига жалб этаётган илмий-техника жамиятлари ўзларининг бутун фаолияти орқали илм-фанни ишлаб чиқариш билан бирга қўшишга кўмаклашмоқдалар. Илмий-техника жамиятлари ташкилотларининг СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига ўтказилган социалистик мусобақада амалий равишда қатнашганликлари улар ижодий активлигининг ёрқин кўринишидир.

Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, унинг интенсивлигини кучайтириш резервларини фан-техника тараққиётини жадаллаштиришдан, илм-фан, техника ва илғор тажриба ютуқларини ишлаб чиқаришга кенг ва тез жорий этишдан излаш кераклиги КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленумида алоҳида таъкидлаб ўтилди. Илм-фан, техника ва илғор технология асосида, ишлаб чиқариш жараёнларини комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш, қўл ишларини камайтириш асосида меҳнат унумдорлигини янада ошириш учун умумхалқ курашида актив қатнашиш жамиятларнинг энг муҳим вазифасидир.

Илмий-техника жамиятларининг ташкилотлари ўз куч-ғайратларини СССР Озиқ-овқат программасини амалга оширишга, аввало, қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини кўтаришга, чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ўстиришга, маҳсулотнинг сақланишини ва сифатли қайта ишланишини таъминлашга, қишлоқ учун серунум ва пишиқ-пухта ишлайдиган техника яратишга қаратишлари лозим

Хом ашё, ёқилғи-энергетика ва бошқа моддий ресурслардан оқилона ҳамда тежаб-тергаб фойдаланиш вазифаларини ҳал этишда катта имкониятлар очилмоқда. Илмий-техника жамоатчилигининг куч-ғайратларини энергияни тежовчи, кам чиқитли ва чиқитсиз технологияларни яратиш ҳамда жорий этишга, маҳсулот тайёрлашда материал ишлатишни камайтиришга, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини оширишга, энг юксак пировард натижаларга эришишга сарфланиши зарур.

Бошқаришни, планлаштириш, хўжалик механизмини такомиллаштириш соҳасидаги ишга ҳисса қўшиш, меҳнатни ва ишлаб чиқаришни илмий ташкил этишни жорий қилишга кўмаклашиш — илмий-техника жамиятларининг бурчидир. Жамиятлар меҳнат, ишлаб чиқариш ва технология интизомини мустаҳкамлашга зўр эътибор беришлари лозим.

Фан-техника тараққиёти вазифаларини ҳал этишда доимо ташаббус ва активлик кўрсатиш, фан ва техника ютуқларининг практикага жорий этилиши устидан жамоат контролини кучайтириш, 1983 йилги ва умуман ўн биринчи беш йиллик планлари ва социалистик мажбуриятлари бажарилишини таъминлашда инженерлик ва иқтисодий муассасаларнинг ролини оширишга ҳаракат қилиш — илмий-техника жамиятлари барча аъзоларининг юксак вазифасидир.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети илмий-техника жамиятларининг VI Бутуниттифоқ съезди самарали ишлашини тилайди ва илмий-техника жамиятлари Ватанимиз фани ва техникаси тараққиёти учун, КПСС XXVI съезди қарорларини, коммунистик қурилиш улуғвор вазифаларини муваффақиятли бажариш учун янада сабот билан активроқ курашаверадилар, деб қатъий ишонч изҳор этади!

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

ФАН БИЛАН МЕҲНАТ ИТТИФОҚИ

ИЛМИЙ-ТЕХНИКА ЖАМИЯТЛАРИНИНГ VI БУТУНИТТИФОҚ СЪЕЗДИ

Совет илмий-техника зиёлиларининг 11 миллион кишилик отряди беш йиллик планни, Озиқ-овқат программасини муваффақиятли равишда амалга ошириш учун курашнинг олдинги марраларида бормоқда. 25-январь куни 24 та тармоқ илмий-техника жамиятининг 130 минг бошланғич ташкилоти вакиллари илмий-техника жамиятлари VI Бутуниттифоқ съездига йиғилдилар. Съезд ишлаб чиқаришни такомиллаштиришда, фан ва техника ютуқларини халқ хўжалиги практикасига жорий этишда олимлар, инженерлар, техниклар, ишчиларнинг янада активроқ иштирок этиши йўлларини муҳокама қилмоқда.

Съезд ишида қардош социалистик мамлакатлардан, бошқа чет давлатлардан меҳмонлар, бир қанча халқаро ташкилотларнинг вакиллари иштирок этмоқдалар.

В. В. Гришин, В. И. Долгих, Н. И. Рижков ўртоқлар, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, КПСС Марказий Комитети бўлимларининг мудирлари, министрликлар ва идораларнинг, жамоат ташкилотларининг раҳбарлари, таниқли олимлар, ишлаб чиқариш новаторлари президиумдан жой оладилар.

КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси баланд руҳ билан съезднинг фахрий президиумига сайланди.

Съезд қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг табрикномасини давомли қарсаклар билан кутиб олдилар. Табрикномани КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари В. И. Долгих ўқиб эшиттирди.

СССР илмий-техника жамиятлари Бутуниттифоқ кенгашининг раиси академик А. Ю. Ишлинский ҳисобот доклади қилди.

Илмий-техника жамиятларининг бешинчи съездидан кейин беш йил вақт ўтди, деди докладчи. Бу давр фундаментал тадқиқотлар соҳасида катта-катта муваффақиятлар билан нишонланди, бу эса техникада улкан ўзгаришларга олиб келди, мамлакат халқ хўжалиги ва мудофаасига тааллуқли муҳим вазифаларнинг ҳал этилишига кўмаклашди.

Ана шу ютуқларнинг ҳар бирида илмий-техника жамиятлари активларининг катта ҳиссаси бор. Аммо бугунги кунда мамлакат биздан муҳим кашфиётлар ва лойиҳаларнигина кутаётгани йўқ. Академия институтлари ҳамда тадбиқий институтларнинг илмий лойиҳаларини саноат ва қишлоқ хўжалигига жорий этиш тадбирларини амалга оширишда жамиятларнинг иши янада активроқ ва амалий тус олиши керак.

Докладчи жамиятларнинг КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми материалларида бевосита ифодасини топган вазифаларига батафсил тўхталиб ўтди. Бу биринчи навбатда ишлаб чиқаришни тобора автоматлаштириш, энергияни тежайдиган технологияларни жорий этиш, хом ашё ва ресурслардан комплекс фойдаланиш методларини ишлаб чиқиш каби проблемаларга тааллуқлидир. Озиқ-овқат программасини амалга оширишда актив иштирок этиш илмий-техника жамиятлари фаолиятининг ғоят муҳим йўналишларидан биридир.

Сўнгра ревизия комиссиясининг ҳисоботи тингланди, шу комиссия раиси В. А. Панкратов ҳисобот доклади қилди.

Докладлар юзасидан музокаралар бошланди.

26 январда съезд ўз ишини давом эттиради.

(ТАСС).

САМИМИЙ ҚУТЛОВ

КПСС Марказий Комитети ва СССР Олий Совети Президиуми Руминия Компартиясининг Бош секретари, РСР Президенти Николае Чаушескуга телеграмма йўллаб, Руминия Социалистик Республикасининг таниқли партия ва давлат раҳбарини, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг кўзга кўринган арбобини 65 ёшга тўлгани кунида қизғин қутладилар.

Руминия диёрида туб социал-иқтисодий ўзгаришларни амалга оширишга, социализм қурилишига, Совет—Руминия ҳамкорлигини ривожлантиришга сиз қўшган ҳисса Совет Иттифоқида яхши маълум, дейилади телеграммада.

* * *

СССР Олий Совети Президиуми Совет — Руминия муносабатларини ривожлантиришдаги хизматлари учун ва туғилган кунига олтмиш беш йил тўлиши муносабати билан Руминия Коммунистик партиясининг Бош секретари, Руминия Социалистик Республикаси Президенти ўртоқ Николае Чаушескуни Октябрь Революцияси ордени билан мукофотлади. (ТАСС).

ҲАЁТ ТАҚОЗОСИ

ҚАРШИ, 25 январь. (ЎзТАГ). Хўжалик ва маданий қурилишнинг барча соҳаларида интизомни бутун чоралар билан мустаҳкамлаш, меҳнатни ташкил этишни яхшилаш, хўжасизликка қарши курашни кучайтириш — КПСС XXVI съезди қарорларини муваффақиятли равишда амалга оширишнинг, беш йиллик топшириқларини бажаришнинг энг муҳим резервидир. Қашқадарё область партия комитетининг бугун бўлиб ўтган пленумида ана шу ҳақда гапирилди. Пленум қатнашчилари партия, давлат ва меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш соҳасида область партия ташкилотининг вазифаларини кўриб чиқдилар. Область партия комитетининг иккинчи секретари И. И. Головачев доклад қилди.

Кейинги йилларда областнинг саноат потенциалини кўпайтириш, қишлоқ хўжалиги ва чорвачиликни ривожлантириш, меҳнаткашларнинг маданий савияси ва моддий фаровонлигини ошириш борасида катта қадам қўйилди. Докладчи ва музокараларда сўзга чиққан Қарши шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Я. А. Илиади, Қаршидаги тажриба-ремонт механика заводининг электр обмоткачиси Г. Г. Репина, область касаба союзлари Советининг раиси М. Самадов, темир йўл Қарши бўлимининг бошлиғи Н. Эрматов, Шаҳрисабз пиллакашлик фабрикасининг ишчиси Р. Жабборова, Қамаши район партия комитетининг биринчи секретари М. Оллоёров, Ғузор районидаги Ленин номли совхоз сут соғувчиси Х. Бозорова таъкидлаб ўтишганидек, область партия ташкилотлари, саноат корхоналари ва қурилишларининг, совхоз ва колхозларнинг коллективлари КПСС марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Пленумда сўзлаган нутқида партия, давлат ва меҳнат интизомини ҳар қандай бузишга қарши қатъий кураш олиб бориш керак, деган қоидасини жанговар дастуриламал деб қабул қилдилар. Пленум қатнашчилари ҳал этилмаган проблемаларга асосий эътиборни қаратдилар. Бир қанча саноат корхоналари давлат планларини уддалай олмадилар. Планларни камайтириш мақсадида уларга тузатиш киритиш ҳолларига барҳам берилмаган. Меҳнат унумдорлиги етарли суръатлар билан ўсмаяпти, кадрлар қўнимсизлиги ҳали жуда катта, прогулларга, ишга кечикиб келишга ва меҳнат интизомини бошқача тарзда бузишга йўл қўйилмоқда. Фақат прогуллар сабаблигина область корхоналари кейинги икки йил ичида 25 миллион сўмлик маҳсулотни кам берди. Темир йўл ва автомобиль транспортида ҳануз юк ортиш-тушириш ишлари вақтида жуда кўп бекор туриб қолинмоқда.

Қурилишдаги ишларнинг аҳволи, айниқса, ташвиш туғдирмоқда. Ўтган йили қурилиш ташкилотларининг кўпчилиги товар қурилиш маҳсулотларини реализация қилиш планини бажара олмади, бунинг натижасида умуман область бўйича қарийб тўрт миллион сўмлик шундай маҳсулот кам берилди. Уй-жой қурилиши плани бажарилмади, область меҳнаткашлари неча ўн минг квадрат метр уй-жойни кам олдилар. Меҳнат унумдорлигининг пастлиги, ишлаб чиқаришни механизациялашга, кичик механизация воситаларини жорий этишга, меҳнатни ташкил этишни яхшилашга етарлича эътибор берилмаётганлиги қурувчилар қониқарсиз ишлаётганлигининг сабабларидир.

Қишлоқ хўжалигида ҳам муайян камчиликлар бор. Чунончи, Деҳқонобод, Толлимаржон районларининг айрим хўжаликлари чорва қишловига яхши ҳозирлик кўрмадилар. Ғузор, Муборак, Нишон, Ульянов районларидаги бир қанча хўжаликларнинг сут-товар фермаларида ишлаб чиқариш кўрсаткичлари пасайиб кетди.

Пленум қатнашчилари область меҳнаткашларининг ҳал этишига тўғри келаётган вазифаларнинг кўламлари тобора кенгайиб, мураккаблашиб бораётганлиги партия, давлат ва меҳнат интизомини қатъиян мустаҳкамлаш заруратини тақозо этганлигини таъкидлаб ўтдилар. Меҳнат коллективларини эришилган натижаларни танқидий анализ қилишга, танг жойларни аниқлашга, ишда юксак уюшқоқлик ва аҳиллик вазиятини вужудга келтиришга йўллаб туриш коммунистларнинг бошланғич партия ташкилотларининг бурчидир. Меҳнат интизомини мустаҳкамлаш борасидаги ишларнинг асосий йўналишларини белгилаш, умумдавлат манфаатларига риоя этилиши учун ҳар бир ходимнинг масъулиятини бутун чоралар билан кучайтириш — уларнинг ғоят муҳим вазифасидир.

Интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлаш ишида, деб таъкидлашди нотиқлар, меҳнат коллективларининг, айниқса қуйи меҳнат коллективлари — бригадалар, бўлимлар, участкалар, цехларнинг ташаббусини ривожлантириш, социалистик мусобақанинг, меҳнатга коммунистик муносабат ҳаракатининг тарбиявий имкониятидан тўлиқроқ фойдаланиш зарур. Ишлаб чиқаришда, қурилишда ва қишлоқ хўжалигида меҳнатни ташкил этишнинг бригада формасини кенг жорий этиш яхши социал-психологик иқлимни вужудга келтирувчи коллектив масъулиятни ривожлантиришнинг самарали воситасидир.

Нотиқлар қайд этиб ўтишганидек, хўжасизликка қарши курашда, меҳнат интизомини бузувчиларга, юлғичларга, бракчиларга, социалистик мулкни талон-торож қилувчиларга ялпи муросасизлик муҳитини яратишда касаба союз, комсомол, жамоат ташкилотларининг ролини ҳам кучайтириш керак.

Пленумда кишилар тўғрисида сўзда эмас, балки амалда доимо ғамхўрлик қилиш, аҳолига хизмат кўрсатиш соҳаси корхоналари ва муассасаларининг ишини тартибга солиш — кадрлар қўнимсизлигини камайтиришнинг, интизомни мустаҳкамлаш ва унумдорликни оширишнинг ғоят муҳим шарти эканлиги тўғрисида ҳам гапирилди.

Пленумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Пленум Қашқадарё коммунистлари, барча меҳнаткашлари ишлаб чиқаришни оширишнинг ҳамма резервларидан фойдаланиш, ўзаро талабчанликни кучайтириш, хўжалик ва маданий қурилишнинг барча соҳаларида намунали тартибни вужудга келтириш асосида партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини амалга ошириш ишида янги-янги муваффақиятларга эришадилар, деб қатъий ишонч билдирди.

ЭКОНОМИКАМИЗНИНГ ДАДИЛ ОДИМЛАРИ

(Боши биринчи бетда).

Йиғма темир-бетон конструкциялар ва деталлар, минг кубометр буюм	5320	104
Асбест цемент шифер, миллион шартли плита	354	110
Иморатбоп ғишт, миллион дона	1699	102
Пахта толаси, минг тонна	1692,0	94
Ипак-калава, тонна	1863	114
Каноп толаси, минг тонна	34,1	100,3
Ип газлама, миллион квадрат метр	237,2	121
Шойи газлама, миллион квадрат метр	124,7	104
Нотўқима материаллар, миллион квадрат метр	101,8	177
Пайпоқ, миллион жуфт	49,3	102
Ички трикотаж, миллион дона	33,7	102
Устки трикотаж, миллион дона	18,1	96
Чарм пойабзал, миллион жуфт	31,5	101
Гўшт (саноатда ишлаб чиқарилгани), минг тонна	187	104
Колбаса маҳсулотлари, минг тонна	50,2	99,8
Қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари сутга айлантириб ҳисоблаганда, минг тонна	512,4	104
Мол ёғи, минг тонна	13,5	104
Ўсимлик мойи, минг тонна	426,8	96
Макарон маҳсулотлари, минг тонна	71,3	102
Консервалар, миллион шартли банка	750,6	103
Рўзғор холодильниклари, минг дона	102,0	112
Чинни фаянс идишлар, миллион дона	74,3	96

Кўмир қазиб олиш, йигириш ва пахта териш машиналари, трактор прицеплари, ички ва устки трикотаж, шойи газламалар, сутга айлантириб ҳисоблаганда қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари ишлаб чиқариш йиллик плани ошириб бажарилди.

Олий сифат категориясидаги маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳажми 1981 йилга нисбатан 11 процент кўпайди. Саноат ишлаб чиқаришининг умумий ҳажмида олий сифат категориясидаги маҳсулот улуши салкам 9 процентни ташкил этди.

Шу билан бирга саноатнинг ишида камчиликлар бўлди. Айрим ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналар маҳсулотнинг умумий ҳажми, меҳнат унумдорлигини ошириш, таннархни пасайтириш, жамғармалар, керакли турда ва тегишли сифатда маҳсулот ишлаб чиқариш планларини бажара олмадилар. Меҳнатни ташкил этишдаги, материал-техника таъминотидаги камчиликлар, транспортнинг бир маромда ишламаганлиги сабабли бир қанча турдаги маҳсулотларни ишлаб чиқариш кенгайтирилмай қолди. Янгидан ишга туширилган айрим қувватлар суст ўзлаштирилди ва улардан тўла-тўкис фойдаланилмади. Пўлат, дизеллар, кўрак териш машиналари, олтингугурт кислотаси, иморатбоп ғишт, гилам ва гилам буюмлари ишлаб чиқариш плани бажарилмади. Бинокорлик материаллари саноати, енгил саноат, пахта тозалаш саноати, озиқ-овқат ва маҳаллий саноат министрликларининг ишлаб чиқариш бирлашмалари ҳамда корхоналари тузилган шартномалар ва ижро учун қабул қилинган нарядларга мувофиқ истеъмолчиларга маҳсулот етказиб беришни тўлиқ таъминламадилар.

II. ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ

Республика қишлоқ хўжалигининг меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорларини бажара бориб, 1982 йилги қийин об-ҳаво шароитларида кенгайган моддий-техника базасига таяниб 1981 йилдагига нисбатан қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулоти етиштиришни 1,9 процент кўпайтиришга эришдилар.

Республика пахтакорлари социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажардилар ва давлатга 6 миллион тоннадан зиёд пахта сотдилар. Қорақалпоғистон АССР, Андижон, Бухоро, Жиззах, Қашқадарё, Навоий, Самарқанд, Сурхондарё, Тошкент, Фарғона ва Хоразм областлари пахта сотиш планини бажардилар ва ошириб бажардилар.

1982 йилда барча категориядаги хўжаликлар 2,9 миллион тонна дон, 2,5 миллион тонна сабзавот, бир миллион тонна полиз экинлари, 848,2 минг тонна мева ва резавор мева, 552,9 минг тонна узум йиғиштириб олдилар.

Деҳқончилик маҳсулотларини давлат йўли билан харид қилиш планлари бажарилди. Чорвачилик учун ем-хашак пландагига нисбатан кўп тайёрланди.

Республика колхоз ва совхозлари бўлғуси ҳосил учун замин тайёрлаш ишларини амалга оширмоқдалар. 688,0 минг гектар майдонга дон учун кузги экинлар экилди, 2036,2 минг гектар майдон шудгорлаб қўйилди. Далаларга органик ва минерал ўғит ташиб чиқарилмоқда, шўрхок ерларнинг шўри ювилмоқда ва яхоб берилмоқда, ариқ ва зовурлар тозаланмоқда. Қишлоқ хўжалик техникаси ремонт қилинмоқда.

Шу билан бирга бир қанча хўжаликларда бу ишлар суст олиб борилмоқда.

Барча категориядаги хўжаликларда **маҳсулдор чорва сони қуйидагича бўлди:**

(минг бош)

	1 январгача 1982 йил	1 январгача 1983 йил
Қорамол	3707,9	3824,0
Шу жумладан сигирлар	1421,1	1472,8
Чўчқалар	613,3	700,2
Қўй ва эчкилар	9403,9	9448,5

Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш қуйидагича бўлди:

	1981 йил	1982 йил
Гўшт (сўйилган вазнда) минг тонна	353,8	377,6
Сут, минг тонна	2377,4	2448,4
Тухум, миллион дона	1603,9	1780,5
Жун (физик вазнда), минг тонна	22,4	23,5

Чорвачилик маҳсулотларини давлат йўли билан харид қилиш қуйидагича бўлди:

	1981 йил	1982 йил
Қорамол ва парранда (тирик вазнда), минг тонна	270,0	286,8
Сут, минг тонна	786,1	820,1
Тухум, миллион дона	985,7	1036,4

Чорвачилик маҳсулотларининг барча турларини давлат йўли билан харид қилиш планлари бажарилди.

Колхозларнинг ялпи даромади 2128,9 миллион сўмни ташкил этди.

Агросаноат интеграцияси ва хўжаликлараро кооперация ривожлантирилди. 1982 йилда республикада 255 та хўжаликлараро корхона ва ташкилот ҳамда 2 та илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси ишлаб турди.

Қишлоқ хўжалигини ва агросаноат комплекси бошқа тармоқларини бошқаришни яхшилаш мақсадида республикада район ва область агросаноат бирлашмалари ташкил этилмоқда.

Саноат корхоналари ҳамда бошқа корхоналар ва ташкилотларнинг ёрдамчи хўжаликларида, шунингдек аҳолининг шахсий ёрдамчи хўжаликларида чорвачилик маҳсулоти етиштириш кўпайди.

Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга жамики ишлар комплекси бўйича 2,9 миллиард сўм капитал маблағ сарфланди.

Республика **қишлоқ хўжалигига** 6,3 мингта юк машинаси ва ихтисослаштирилган автомобиллар, жами қуввати 1,3 миллион от кучига тенг бўлган 15,8 мингта трактор, 1165 та дон комбайни, 895 та силос ўрадиган, 212 та маккажўхори комбайни, 5,4 мингта пахта териш машинаси, 3,9 мингта трактор косилкаси, 2,0 мингта пресс-подборщик, 9,6 мингта сеялка, 12,7 мингта культиватор ва бошқа кўплаб техника етказиб берилди.

Қишлоқ хўжалиги (100 процент озуқа моддага айлантириб ҳисоблаганда) 1,2 миллион тонна ёки 1981 йилдагидан 35,4 минг тонна кўп минерал ўғит, 1,1 минг тонна химиявий озуқа қўшимчалари олди.

III. ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА

Ўрта Осиё темир йўли ва шу йўлнинг Ўзбекистон территориясида жойлашган бўлимлари йиллик юк обороти планини 102 процент бажарди. 1981 йилдагига нисбатан йўлнинг Ўзбекистон территориясида жойлашган бўлимлари юк обороти 2,2 процент кўпайди. Бироқ Ўрта Осиё темир йўли бўйича юк обороти 1,4 процент камайди. Шу билан бирга Ўрта Осиё темир йўли ва йўлнинг Ўзбекистон территориясида жойлашган бўлимлари халқ хўжалик юкларини ортиш йиллик планини бажармади ва ҳаракат составидан фойдаланиш кўрсаткичлари пасайди, вагонларнинг битта юк операциясида ва техник станцияларда нормативдан ташқари бекор туриб қолишига йўл қўйилди.

Умумий фойдаланишдаги автомобиль транспорти юк обороти, пассажир обороти, юк, пассажир ташиш ҳамда енгил таксомоторларда ҳақ олиб ташиш юзасидан белгиланган топшириқлар бажарилди. 1981 йилдагига нисбатан юк обороти, пассажир ташиш ва енгил таксомоторларда ҳақ олиб ташиш 6 процент, юк ташиш 4 процент ва пассажир обороти 7 процент кўпайди. Шу билан бирга умумий фойдаланишдаги автомобиль транспортидан фойдаланишда камчиликлар бўлди: 1981 йилги план даражага нисбатан юк автомобиллари ва енгил таксомоторлар паркидан фойдаланиш коэффициенти камайди, автомобиллар ва автобусларнинг бекор туриб қолишига йўл қўйилди.

Ҳаво транспорти пассажир ташиш, пассажир обороти, халқ хўжалиги тармоқларига хизмат кўрсатиш ишлари ҳажми йиллик планини бажарди. 5 миллиондан зиёд пассажир ташилди. Республика қишлоқ хўжалигида қарийб 6 миллион гектар майдонда авиация ёрдамида **химиявий ишлар** ўтказилди.

Алоқа корхоналари (почта, телеграф, телефон, радио) алоқа маҳсулотлари ҳажми юзасидан йиллик планни бажарди, 1981 йилдагига нисбатан маҳсулот ҳажми 11 процент кўпайди.

IV. КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ

1982 йилда республикада янги корхоналарни қуриш, ишлаб турган корхоналарни кенгайтириш ва реконструкция қилиш ҳисобига **бир қанча энг муҳим ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилди.**

Электроэнергетикада Ленин номли Фарғона ТЭЦида буғ қозони, ҳар хил кучланишдаги электр линиялари, шунингдек 35 киловольт ва ундан юқори кучланишдаги пасайтирувчи трансформатор подстанциялари фойдаланишга топширилди.

Химия саноатида Фарғонадаги «Азот» ишлаб чиқариш бирлашмасида синтетик аммиак ва Навоий электрохимия заводида акрекс ишлаб чиқарадиган қувватлар фойдаланишга топширилди.

Бинокорлик саноати материалларида йиғма темир-бетон конструкциялар ва деталлар, шунингдек керамзит ишлаб чиқарадиган қувватлар ишга туширилди.

Енгил саноатда Андижон ип газлама комбинатида, Фарғона тўқимачилик комбинатида ва уларнинг филиалларида, Нукус ип газлама комбинатининг филиалларида, Жиззах ип йигирув фабрикасида, Намангандаги КПСС XXV съезди номли шойи газламалар комбинатида ва Андижон пойабзал фабрикасида қувватлар фойдаланишга топширилди.

Озиқ-овқат саноатида Ангрен ва Жиззах нон заводлари ишга туширилди.

Қишлоқ хўжалигида қорамол етиштирадиган ва уни сўқимга боқадиган ҳамда сут етиштирадиган чорвачилик комплекслари ишга туширилди, тухум ва гўшт берадиган паррандачилик фабрикаларининг қувватлари оширилди.

Давлат ва колхоз маблағлари ҳисобидан 90 минг гектар янги суғориладиган ер фойдаланишга топширилди, мавжуд суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ва уларни яхшилаб текислаш борасида, илгари сув чиқарилган яйловларда сув хўжалиги иншоотларини реконструкция қилиш, суғориш системаларини қайта қуриш ва уларнинг сув билан таъминланишини ошириш, шунингдек яйловларга сув чиқариш борасида катта-катта ишлар амалга оширилди.

Пул билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобидан халқ хўжалигига сарфланган **капитал маблағлар** қарийб 6 миллиард сўмни ташкил этди ва 1981 йилга нисбатан бир мунча кўпайди.

Ўз кучлари билан бажариладиган **пудрат ишлари ҳажми** 1981 йилдагига нисбатан 4 процент кўпайди. «Узколхозстрой»нинг хўжаликлараро пудратчи қурилиш-монтаж ташкилотлари бажарган пудрат ишлари ҳажми 2 процент ошди.

Давлат ташкилотлари қурилишларида меҳнат унумдорлиги 2 процентдан зиёд кўпайди.

Ўтган йили қурилиш ишларининг техник даражасини янада ошириш давом эттирилди. Прогрессив конструкциялар, материаллар ва технологик жараёнлар жорий этилди.

Бироқ капитал маблағларнинг зарур даражада жамланишига ҳали эришилмади. Айрим тармоқларда мавжуд корхоналарни техникавий жиҳатдан қайта қуроллантириш ва реконструкция қилиш кўламларини ошириш таъминланмади. Бир қанча ишлаб чиқариш қувватлари ва асосий фондларни ишга тушириш плани тўла бажарилмади. Айрим қурилиш ташкилотлари меҳнат унумдорлигини ошириш, қурилиш-монтаж ишлари таннархини камайтириш, фойда олиш топшириқларини бажармадилар.

V. ХАЛҚ МОДДИЙ ВА МАДАНИЙ ТУРМУШ ДАРАЖАСИНИНГ ОШИШИ

1982 йилда социал ривожланиш ва халқ фаровонлигини ошириш юзасидан ўн биринчи беш йилликка мўлжалланган тадбирларни амалга ошириш давом эттирилди.

Аҳоли жон бошига тўғри келадиган **реал даромадлар** бир йилда 2,2 процент кўпайди.

Халқ хўжалигидаги **ишчи ва хизматчиларнинг пул билан оладиган ўртача ойлик иш ҳақи** 160 сўмни ташкил этди.

Колхозчиларга тўланган иш ҳақи 4,6 процент ошди.

Аҳоли ижтимоий истеъмол фондларидан олган тўлов ва имтиёзлар 5,6 миллиард сўмга борди ёки 1981 йилдагидан 298,2 миллион сўм кўпайди. Ана шу тўлов ва имтиёзларни қўшиб ҳисоблаганда ишчи ва хизматчиларнинг ойлик иш ҳақи 226,9 сўмдан 229,6 сўмгача кўпайди.

Халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида меҳнатни муҳофаза қилиш ва меҳнат шароитларини яхшилаш, иш вақтидан янада тўла-тўкис фойдаланиш тадбирлари амалга оширилди.

Умумий таълим мактабларининг ўқувчиларини дарсликлар билан бепул таъминлаш давом эттирилди. 1982 йилнинг 1 сентябридан бошлаб 1—7-синфларнинг ўқувчилари билан бир қаторда 8—9-синфларнинг ўқувчилари ҳам дарсликларни бепул олдилар.

Давлат ички заёмлари облигацияларининг пулини қайтариб бериш давом эттирилди.

Аҳолининг омонат кассаларидаги пуллари ўтган йилдагига нисбатан 5 процент кўпайди.

Давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти 12,1 миллиард сўмни ташкил этди ва 1981 йилдагига нисбатан таққослама нархларда 6,1 процент кўпайди. Чакана товар обороти йиллик плани бажарилди.

Товар обороти умуман кўпайгани ҳолда аҳолининг айрим озиқ-овқат ва саноат маҳсулотларига бўлган ошиб бораётган талаблари тўла-тўкис қондирилмади.

Республика аҳолисига кўрсатиладиган **маиший хизмат ҳажми** умуман республикада, шунингдек қишлоқ жойларида 9 процент кўпайди. Маиший хизматни реализация қилиш ҳажми плани бажарилди. Шу билан бирга маиший хизмат юзасидан буюртмаларнинг бажарилиш сифатлари ва муддатлари аҳолини ҳамиша ҳам тўла қондиряпти, деб бўлмайди.

Барча молиявий манбалар ҳисобига **жами (фойдали саҳни) 5859 минг квадрат метрдан иборат уй-жойлар ёки 91,7 минг янги шинам квартиралар ва хусусий уй-жойлар қурилди. Улар 629 минг кишининг уй-жой шароитини яхшилашга имкон берди.** Янги умумий таълим мактаблари, мактабгача болалар муассасалари, касалхоналар ва бошқа маданий-маиший объектлар фойдаланишга топширилди.

Аҳоли пунктлари ободонлаштирилди. **Газлаштирилган квартиралар** сони бир йилда 79,2 мингта, шу жумладан қишлоқ жойларда 38,2 мингта кўпайди.

Халқ маорифи, фан ва маданиятни янада ривожлантириш давом эттирилди. 6 миллиондан ортиқ киши таълимнинг ҳар хил турларига жалб этилди, шундан 4 миллиондан ортиқ киши умумий таълим мактабларида, 260 мингдан кўпроқ киши ҳунар-техника билим юртларида (шу жумладан 204,3 минг киши ўрта ҳунар-техника билим юртларида), 251,5 минг киши ўрта махсус ўқув юртларида, 288,8 минг киши олий ўқув юртларида таълим олди.

1982 йилда 369,3 минг йигит ва қиз, шундан 56,8 минг киши ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўрта ўқув юртларини битириб чиқди.

Ҳозирги вақтда куни узайтирилган мактаблар ва группаларда қарийб 1,3 миллион ёки аввалги йилга нисбатан 14 процент кўп ўқувчи бор.

1 миллиондан ортиқ бола мактабгача тарбия доимий муассасаларида тарбияланмоқда. Мавсумий болалар муассасалари мактабгача ёшдаги 330 мингдан кўп болага хизмат қилди.

Илмий ходимлар сони 37,5 минг кишини ташкил этди.

Олий ўқув юртларига 55,4 минг киши, ўрта махсус ўқув юртларига 93,5 минг киши, шундан 51,7 минг киши олий ўқув юртлари ва техникумларнинг кечки ва сиртқи бўлимларига қабул қилинди.

1982 йилда халқ хўжалигига 118,4 минг мутахассис, шу жумладан 47,5 минг олий маълумотли ва 70,9 минг ўрта маълумотли мутахассис юборилди.

Қарийб 1,3 миллион киши янги касбларга ўргатилди ва ўз малакасини оширди.

181 миллион нусха китоб фондига эга бўлган 17 мингтадан ортиқ барча турдаги (оммавий, илмий, ўқув, техникавий ва бошқа турдаги) кутубхона Ўзбекистон ССР аҳолисига хизмат кўрсатмоқда.

Республикада 5643 та кино установка ишлаб турди, бир йилда 175 миллион киши кино сеансларда иштирок этди.

Аҳолига медицина хизмати кўрсатиш ва ташкилий дам олиш кенгайди. Ҳамма ихтисосдаги врачлар сони бир йилда 2,5 минг нафар кўпайди ва салкам 52 минг кишига етди.

Санаторийлар, дам олиш муассасаларида, туристик базаларда салкам 900 минг меҳнаткаш ва уларнинг оила аъзолари даволанди ва дам олди. Бундан ташқари қарийб 350 минг киши 1—2 кунлик, жумладан дам олиш куни маршрутларини қўшиб ҳисоблаганда дам олиш муассасаларида ҳордиқ чиқарди.

Экскурсиялар қатнашчиларининг сони қарийб 5 миллион кишини ташкил этди.

Ёз фаслида салкам 1,3 миллион бола ва ўсмир пионер ва мактаб лагерларида, экскурсия-туристик базаларда дам олди ёки ёз даврида болалар муассасалари бўлган дачаларга борди.

Физкультура ва спортни янада оммавийлаштиришга оид тадбирлар амалга оширилди.

Ўзбекистон ССР аҳолиси 1983 йилнинг 1 январида 17 миллион кишидан ошди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ

БУТУНИТТИФОҚ КЕНГАШИ

25 январь куни Москвада ички ишлар органлари раҳбар ходимларининг Бутуниттифоқ кенгаши бўлди. Кенгашда КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленумининг ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилишни кучайтириш, давлат, меҳнат ва жамоат интизомини мустаҳкамлаш масалаларига доир қарорларидан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андропов нутқларида баён этилган қоидалар ва хулосалардан келиб чиқадиган вазифалар муҳокама этилди.

СССР ички ишлар министри В. В. Федорчук доклад қилди.

Кенгаш қатнашчилари ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилиш ва социалистик мулкка, совет гражданларининг қонуний ҳуқуқлари ҳамда манфаатларига нисбатан жиноий тажовузларга қарши кураш олиб бориш соҳасидаги ишларнинг аҳволини чуқур таҳлил этдилар. Ички ишлар органларининг фаолиятидаги камчиликларни бартараф этиш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди.

Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитетининг секретари И. В. Капитонов иштирок этди.

(ТАСС).

НАМУНАЛИ ТАРТИБНИ НОРМАГА АЙЛАНТИРАЙЛИК

25 январь куни Тошкентда шаҳар партия, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик ташкилотлари активининг йиғилиши бўлди. Йиғилишда КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми талаблари асосида интизомни янада мустаҳкамлаш билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди. Шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров доклад қилди.

Докладда, йиғилиш қатнашчиларининг нутқларида қайд этиб ўтилганидек, шаҳар коммунистлари, барча меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқида баён этилган қоидалар ва хулосаларни ҳаракат учун қўлланма сифатида қабул қилдилар.

Меҳнат коллективлари 1982 йил планларини муддатидан илгари бажардилар. СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини нишонлаш юзасидан ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида юксак натижаларга эришганлиги учун Тошкент КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди. Шу билан бирга, йиғилиш аҳли қайд этиб ўтганидек, тошкентликлар ҳали барча мавжуд резервларни ишга солишган эмас. Умуман ижобий натижаларга эришилгани ҳолда айрим корхоналар йиллик топшириқларини уддаламадилар, асосий фондларни ишга тушириш, уй-жойлар қуриш планлари бажарилмай қолди. Прогуллар, меҳнат тартибини бошқача тарзда бузишлар сабабли иш вақтининг зое кетиши, кадрлар қўнимсизлиги бунинг сабабларидан бири бўлди.

Нотиқлар ҳамма жойда меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш, коллективларда ҳар қандай уюшқоқсизлик кўринишларига муросасизлик вазиятини вужудга келтириш учун курашни кучайтириш зарурлиги тўғрисида гапирдилар.

Намунали тартиб, дейишди йиғилиш қатнашчилари, ҳар бир корхонада норма бўлиб қолиши керак. Меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш борасидаги ишда ташкилотчилик, сиёсий ва ғоявий-тарбиявий ишларнинг барча формаларидан комплекс равишда фойдаланилишини таъминлаш зарур.

Актив йиғилишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин нутқ сўзлади.

Йиғилиш қатнашчилари Тошкентнинг меҳнат коллективлари ишлаб чиқаришда тегишли тартиб ўрнатиш учун курашга яна ҳам активроқ қўшиладилар ва 1983 йил учун қабул қилинган юксак социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажарадилар, деб қатъий ишонч билдирдилар.

(ЎзТАГ).

ЧОРВАДОРЛАРНИНГ МЕҲНАТ СОВҒАСИ

Тошкент областидаги «Паркент» совхоз-заводининг чорвадорлари социалистик мажбуриятларини бажаришди. Улар давлатга 1190 центнер гўшт топширдилар. КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларига амалий иш билан жавоб бераётган совхоз меҳнаткашлари яна 100 центнер маҳсулот топшириш тўғрисида янги оширилган мажбурият қабул қилишди.

(ЎзТАГ).

Республикамиз бўйлаб

ТЕХНИКА ШАЙ

Тошлоқ районидаги барча хўжаликларда экиш ва ер ҳайдаш машиналари шай қилиб қўйилди. 290 та ҳайдов трактори, 156 та чигит сеялкаси, 44 та ер текисловчи машина ва бошқа механизмлар ремонтдан чиқарилди. Ремонт ишлари сифатли ва графикдан ўзиб бажарилди.

Шу кунларда Тошлоқ районининг қишлоқ ремонтчилари пахта териш машиналари ва дон комбайнларини ремонт қилишга киришдилар.

ИХТИСОСЛАШТИРИШ САМАРАСИ

Сурхондарё областининг механизаторлари янги машина-механизмларни дала ишларига тайёрлаш билан боғлиқ юмушлардан батамом холи бўлдилар. Бу юмушларни Ўзбекистон ССР Госкомсельхозтехника Денов районлараро ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлай бошлаган машиналарга фойдаланишдан олдин хизмат кўрсатиш пункти ўз зиммасига олди.

Ҳозир республикада техникага хизмат кўрсатувчи қирқ олтита пункт ишлаб турибди. Бу йил ана шу пунктлар ёрдамида 33,5 мингта янги машина ва механизмни дала ишларига тайёрлаш мўлжалланган.

МУТАХАССИСЛАР МАШҒУЛОТИ

Фарғона областидаги кўплаб районларнинг пахтачилик бригадалари ҳамда ремонт устахоналари раҳбарлари Қўқондаги қишлоқ хўжалигини механизациялаш техникумида машғулотларни бошладилар. Улар бу ерда махсус малака ошириш курсларида ўқимоқдалар.

Қишлоқ ишлаб чиқариши командирлари ўқув юртининг энг яхши ўқитувчилари ўтказаётган машғулотларда Тошкент технологияси асосида пахтани комплекс етиштириш тажрибаси билан танишмоқдалар, 1983 йил ҳосилига тайёргарлик ишлари юзасидан тавсиялар олмоқдалар. [ЎзТАГ].

М. В. ЛОМОНОСОВ НОМИДАГИ МЕДАЛЛАР

СССР Фанлар академиясининг президиуми 1982 йил М. В. Ломоносов номидаги олтин медалларни физика соҳасидаги жуда катта ютуқлари учун академик Ю. Б. Харитонга, биохимия ва кристалл химияси соҳасидаги жуда катта ютуқлари учун Лондон қироллик жамиятининг аъзоси, профессор Д. Хожкин хонимга (Буюк Британия) беришга қарор қилди.

М. В Ломоносов номидаги олтин медаллар СССР Фанлар академиясининг олий мукофоти бўлиб, табиёт фанлари соҳасидаги энг катта ютуқлар учун ҳар йили (биттаси совет олимига, яна биттаси чет эллик олимга) берилади.

Академик Ю. Б. Харитон — ҳозирги замон физикаси, химиявий физикаси ва техника соҳасидаги кашфиётлари билан кенг танилган атоқли совет олими, ядро физикаси йўналишларидан бирининг илмий раҳбари. Ю. Б. Харитон бажарган ва унинг раҳбарлигида амалга оширилган фундаментал тадқиқотлар ҳозирги замон физикаси ва техникасининг бир қанча соҳаларида совет фанининг етакчи позицияларни эгаллашини таъминлади, жаҳон фанини бойитди.

Ю. Б. Харитоннинг молекуляр физика ва химиявий кинетика соҳасидаги илк асарларини ҳамма эътироф қилди, бу асарлар экспериментал техниканинг ва ҳодисалар механизмини нозик физикавий анализ қилишнинг намуналари бўлиб қолди. Назарий аҳамиятга ва шу билан бирга ярим ўтказгичлар технологиясида муҳим амалий қўлланишга эга бўлган конденция критик температураси аниқланганлиги; кенг тармоқли занжирсимон реакциялар назариясини ривожлантириш учун замин бўлиб қолган кашфиёт — фосфор оксидланиш критик шароитлари мавжудлиги исботлаб берилганлиги мана шулар жумласига киради.

Ю. Б. Харитон Кембрижга (Англия) илмий командировкага борган вақтида Резерфорд лабораториясида бажарган экспериментларида шуълаланиш механизми тўғрисида муҳим хулосалар чиқарди. Олим радиоактив нурларнинг сцинтилляциясини тадқиқ этиб, биринчи бор кўзнинг ёруғлик чақнашига мутлақ сезгирлигини аниқлади. У портловчи моддаларга ва портлашлар кинетикасига оид ишларида таг заминли чуқур натижалар олди. У детонация имкониятини белгиловчи энг муҳим принципни таърифлаб берди. Портловчи моддалар назариясидаги янги мактабнинг асосчиси ва бошлиғи бўлмиш Ю. Б. Харитон бу соҳада портлашнинг энг мураккаб жараёнлари механизмини зўр анализ қилиб берди, портловчи моддаларнинг детонацион қобилияти назариясини яратди.

Академикнинг атом энергияси ва ядро техникаси соҳасидаги ишлари алоҳида муҳим давлат аҳамиятига ва илмий аҳамиятга эгадир, бу ишлар жуда зўр қизиқишга сазовор бўлган ҳодисаларнинг кенг соҳасидаги экспериментал ва назарий тадқиқотлар учун янги йўналишлар ва йўллар очиб берди. Табиий урандаги занжирсимон ядро реакцияси имкониятлари соҳасида Ю. Б. Харитоннинг Я. Б. Зельдович билан биргаликда эълон қилган назарий тадқиқотлари атом энергиясидан фойдаланиш соҳасидаги ишларни ривожлантиришнинг биринчи босқичига асос солди.

Илм-фан бобидаги собитқадамлиги, назарий тадқиқотларни энг муҳим амалий вазифаларни ҳал этиш билан бирга қўша олиш маҳорати туфайли Ю. Б. Харитон кўпгина муҳим илмий-техникавий проблемалар борасидаги ишларга бошчилик қилиб, муваффақиятли ҳал этишга эришди. Унинг кўп томонлама тажрибаси ва чуқур истеъдодидан кўпгина шогирдлари баҳраманд бўлди.

Ажойиб олим ва фан ташкилотчиси академик Ю. Б. Харитоннинг самарали ва кўп қиррали фаолияти муносиб равишда тақдирланди: у — уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофоти ва Давлат мукофотининг лауреати, СССР Олий Советининг депутатидир.

* * *

Дороти Хожкин хоним — таниқли инглиз олими, профессор, Лондон қироллик жамиятининг аъзоси. Бу аёлнинг химия ва биохимия соҳасида физикавий тадқиқот методлари ёрдамида эришган жуда катта муваффақиятлари органик химия тараққиётини жуда тезлаштириб юборди, жаҳон фанини бойитди.

30-йилларнинг охирларида Д. Хожкиннинг кристаллар мураккаб биологик актив молекулалари тузилишини ўрганиш соҳасида бошлаган ишлари ҳозирги замон фанининг энг диққатга сазовор ва муҳим йўналишларидан бирини ишлаб чиқишга, молекуланинг биологик функцияси билан унинг тузилиши ўртасидаги алоқани аниқлашга жуда катта ҳисса бўлиб қўшилди.

Д. Хожкин оқсил кристалларининг дастлабки рентген суратлари автори сифатида кенг шуҳрат қозонди. Кристалларни ҳосил қилувчи молекулаларнинг тузилиш сирини принцип жиҳатдан тўла-тўкис билиб олиш имконини берадиган рентгент кристаллографияси борасидаги муваффақиятлари туфайли Д. Хожкин модданинг химиявий структурасини рентгеноструктура анализидангина фойдаланиб, биринчи марта аниқлаб беришга муваффақ бўлди. У биологик жиҳатдан муҳим бўлган бир қанча макромолекулалар структурасини тушуниб олишда физикавий анализ методларини ишлаб чиқишга муҳим ҳисса қўшди.

Қирқинчи йилларнинг бошларида энг муҳим антибиотик — пенициллин молекуласини рентгеноструктурали анализ қилиш профессор Д. Хожкиннинг энг катта илмий натижалар жумласига қўшмоқ керак. B_{12} витамини тузилишининг тушунтириб берилганлиги ва шу иш пировардида мазкур табиий бирикманинг биологик активлик механизми аниқланганлиги ҳам ажойиб илмий ютуқ бўлди.

Оқсилли гормон-инсулиннинг энг мураккаб фазовий атом структураси профессор Д. Хожкин раҳбарлигида ойдинлаштирилганлиги биомолекулалар мағзини чақиш учун рентген усуллари комплексидан фойдаланиш илмий жиҳатдан самарадор эканини ажойиб тарзда тасдиқлаб берди.

Профессор Д. Хожкиннинг илмий хизматлари жаҳон миқёсда эътироф қилинган. У бир қанча чет эл академиялари ва илмий жамиятларининг ажнабий аъзосидир. 1976 йилдан буён профессор Д. Хожкин — СССР Фанлар академиясининг ажнабий аъзоси, 1964 йилда унга химия соҳасидаги Нобель мукофоти берилган.

Профессор Д. Хожкин тинчлик учун, ядровий қуролсизланиш учун актив курашмоқда, у олимларнинг халқаро Пагуош ҳаракати президентидир.

ТЕАТРГА БАХШИДА ҲАЁТ

К. С. Станиславский жаҳон театр санъати тарихига саҳнада янги йўналиш бошлаб берган киши бўлиб кирди. 24 январь куни М. Горький номли Москва бадиий академик театр биносида буюк актёр, режиссёр, назариётчи ва педагог туғилган кунининг 120 йиллигига бағишланган тантанали кеча бўлиб ўтди.

Кечада КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР маданият министри П. Н. Демичев, КПСС Марказий Комитети маданият бўлимининг мудири В. Ф. Шауро иштирок этдилар.

(ТАСС).

ЕРИМИЗНИНГ ХЎЖАЙИНИ БЎЛАЙЛИК

БИРЛАШМА

Изланишнинг ибтидоси бор

Илгари, шундай бўлардики, сигирларга омихта ем сув билан ҳаводек зарур бўлган пайтда, Наманганда фақат паррандаларнинг емиши тайёрланарди. Завод ўнлаб районларга хизмат қилар, ҳар бирига маҳсулот етказиб бериш графигини уддалай олмасди. Берганини олавер. Энди эса фермалар ўзимизники, завод ўзимизники, уларнинг фаолиятини бир-бирига уйғунлаштирсанг бўлгани. Мутахассислар тўпланиб, қайси қорамолни қандай боқиш керак, қанча сут соғиш даркор, қандай парваришлаш лозим, ҳаммасини маслаҳатлашиб олишади. Биргаликда рецептини тузишади.

— Ролларимизни алмаштирдик, — кулади Поп бирлашмасининг бош директори А. Одилов. — У ерда завод фермаларга ўз ҳукмини ўтказади. Бизда эса фермалар заводга иш буюради.

Буюрганда ҳам қаттиқ талабчанлик билан иш тутади. Омихта ем туфайли олинадиган қўшимча гўшт ва сутга қараб озуқа тайёрловчиларга мукофот берилади. Паст натижаларга эришилса, мукофотидан чегириб қолинади. Бу масалага турлича ёндашиш ана шундан келиб чиққан. «Бегона» заводлар озуқа таннархини арзонлаштиришга интилишмасди. Улар рецепт учун қимматроқ компонентларни излаб топишарди. Бу уларга фойда келтирса-да, фермалар кўпинча зарар кўрарди. Бирлашма ўз заводида такомиллаштиришга ҳам, арзонлаштиришга ҳам, агар улар жорий қилиниши оқибатида молларнинг семириши камайиб кетса, соғилаётган сут миқдори қисқарса, бунга йўл қўймайди. Ферма ўз ҳукмини ўтказяпти.

Мева ва сабзавотларни топшириш-қабул қилиш, пайтидаги доимий жанжаллар қанчадан-қанча! Бу ерда эса консерва заводи уларни ўз одамидай қабул қилади. Негаки, хўжалик ўзиники-да.

Биз Одиловнинг бирон марта ҳам «интеграция» сўзини ишлатмаганлигини сездик. У оддийгина қилиб: «Заводлар билан қишлоқни бир-бирига яқинлаштиряпмиз», — деб гапиради. Бу яқинлашиш даражаси турлича. Хўжаликларнинг узумни барвақт топширишга ҳаракат қилганликларини кўп марталаб кўрганмиз. Чунки шундай қилинса, узумларнинг нобудгарчилиги кам бўлади. Заводлар эса бундан ўзларини четга олишади. Меваларнинг ширинлиги паст дейишади. Шунинг учун ҳам исталган тўсиқларни ишга солишади. Баҳслар район партия комитетигача бориб етарди. Муаммони қайси йўл билан ҳал этманг: кимдир зиён кўрарди, бошқаси ютарди. Бирлашма эса боғдорчилик, узумчилик совхози билан заводни бирга қўшди. Шундан бери ҳосилни йиғиб олиш ва қабул қилиш тўғрисидаги буйруқлар умумий бўлади.

Назаримизда, Одиловни доим бир масала ўйлатиб қўяди: каерда, қачон, қайси шаклларда қишлоқ хўжалиги билан саноатни чатиштириш мумкин?

— Хўжалик ҳисоби — бу яхшими? — сўради у марказий ремонт устахоналарини, аниқроғи, чоғроқ ремонт заводини кўздан кечирганимизда.

Бу ерда аккумулятор, токарлик, слесарлик, компрессор, пайвандлаш каби оддий цехлардан ташқари қуюв цехи ҳам бор. Чунки ёзда балиқчилик хўжаликларининг катерлари тўхтаб қолиши, винтлари отилиб кетиши мумкин. Шунда бу ерда янги винтлар, втулкалар, ҳалқалар, бошқа деталларни ўзлари қуйиб олишади. Илгари хўжалик ҳисобидаги устахоналар мавжуд бўлиб, улар хўжалик ҳисобидаги марказий ремонт бошқармаси деб аталарди.

— Жуда қийналиб кетдик, — ҳикоя қилади Аҳмаджон Одилович. — Фойда кетидан қувишади-да, сифат йўқ, аммо қўшиб ёзишлар бор.

Узоқ изланишди, кўп ўйлашди. Ниҳоят, уни янги принципга: ремонтдан фойда олмаслик принципига ўтказишга қарор қилишди. Уни пировард натижага қараб ҳисоблайдиган бўлишди. Машиналар шай, сарф-харажатлар эса кам.

— Хўжалик ҳисоби агар ҳосилдан, пировард маҳсулотдан фойда олинган тақдирдагина яхшидир...

Эсимизда, еттинчи «қаватда», қўй отарлари ёнида Одилов гимнастёркали йигитчани кўрган эди. Машинани ўша ерга қараб ҳайдади. Йигит армиядан қайтгач, яқиндан бери чўпонлик қилаётган экан. Маълум бўлишича, Аҳмаджон Одилович у ҳақда эшитган ҳам экан. Йигит меҳнаткаш оиладан, ўзи ҳам ишга чанқоқ кўринади. «Тўй қилмоқчимисан? Яхши, — бошини қимирлатди Одилов. — Бошқарувчига айт: менга қўнғироқ қилсин. Сенга ёрдам берамиз, қўй ажратамиз. Хўш, яна нима билан кўмак берайлик?». Биз у билан бирга юриб, унинг одамлар ҳақида ғамхўрлик қилиш қон-қонига сингиб кетганига кўп марта ишонч ҳосил қилдик. Айни пайтда бу нарса нақадар муҳимлигини, ишда муваффақият қозонишга ёрдам беришини ҳис этдик. Шу билан бирга унинг ишни ташкил этишни яхшилаш учун олиб бораётган изланишлари янада муҳимроқ туюлди.

Бирлашма ташкил этилиши билан маҳсулот ишлаб чиқариш салкам тўртдан бирга кўпайди. Ҳатто, ўтган йилги қийин шароитларда ҳам гектаридан 41 центнердан пахта ҳосили кўтаришди. Бирлашма хўжаликларни кўпгина харажатлардан ва нобудгарчиликдан халос этди. Ўзбек қишлоғи ўрта Россиядаги қишлоқлар тоифасидан эмас. Бу ерда одамлар кўп, оилалар сержон. Шунга кўра, иш, айниқса, қизларга етишмайди. Улар мактабни битиргач, қадрдон уйларидан, айниқса, улар тоғ зонасида жойлашган бўлишса, кетишмайди. Бу ерда эса қизлар учун янги ишлаб чиқариш ташкил этилди: саккиз юз қиз рўмол тўқиш маҳоратини эгаллаб олди. Далалардаги, заводлардаги, фермалардаги, қурилишлардаги йигитлар учун ҳам 3 мингдан зиёд янги иш жойи, элликдан ортиқ ҳунар топиб берилди.

Эрта баҳор кунларидан бирида биз юзлаб одамларни совхоз-завод узумзорларида кўрдик. Маҳаллий қишлоқ унчалик катта эмас. Хўш, бу одамлар қаердан? Улар ўзларининг вақтинча иш камайган совхозлари, корхоналаридан экан. Иш камроқ жойлардаги одамларни йиғим-терим пайтида пахта терганини, сабзавот ва полиз экинларини йиғиштириб олгани хўжаликлардан сафарбар қилишади. Қишда, далаларда иш камайган чоғда эса уларни заводларга, қурилишларга юборишади. «Бу қишлоқ ва саноат меҳнатини бир-бирига қўшишдир. Табиат графиги шундай қилишни тақозо этади», — тушунтиришди бу ердагилар.

Кўрилаётган фойда эса — ҳамманики. Ҳамма ютуқларнинг асоси бўлмиш меҳнат унумдорлиги қарийб 1,5 баравар ўсди. Шу билан бирга иш ҳақи ҳам кўпайди. Рентабелликка келганда, бирлашма областда энг юқори ўрин эгаллайди. Бирлашманинг «қаватлари» ҳам бошқача бўлиб қолди. Маҳаллий аҳолининг учдан бири — ўн мингдан зиёд киши ҳовли тўйларини ўтказди. Навбаҳор, Гагарин номли, Ғолиблар деган янги посёлкаларда, илгаритдан одамлар яшаб келган эски қишлоқларда шинам уй-жойлар пайдо бўлди. Еруғ мактаблар, болалар боғчалари, магазинлар, клублар қад кўтарди. Ғурумсаройда стадион, спорт зали, курашхона, ўйин майдончалари, ҳавза, тир, от спорти клуби, спорт мактаб-интернати, меҳмонхона, душхонадан иборат замонавий спорт комплекси қуриб битказилди. Йўллар-чи? Узундан-узун кетган асфальт йўллар қорамтир барханлар ва оппоқ пахтазорлар, ойнадек тиниқ кўллар ўртасидан ўтиб, посёлкаларни бир-бирига боғлаб турибди.

Ўзгаришлар, ўзгаришлар, ўзгаришлар... Агар бирлашма айрим қийинчиликларга дуч келмаганда эди, улар бундан ҳам кўпроқ бўлур эди. Тўғри, ҳар қандай янги ишда бусиз иложи йўқ. Иқтисодий механизмни ишлаб чиқаётганда нимандир хаёлдан кўтаришган, нимададир хатога йўл қўйишган. Асосийси, хўжаликларнинг бир қисми бирлашма чегарасидан нарида қолди. Район марказй тўғрисида ҳам шундай дейиш мумкин. У ерда эса хизмат кўрсатувчи асосий кишилар, тайёрловчилар, қайта ишловчи корхоналар мавжуд. Уларнинг ўз хўжайинлари — маҳкамалари бор. Ўзларининг «идоравий» ҳамёнлари мавжуд.

Кунларнинг бирида Ғурумсаройдаги байрамга учинчи «қават» орқали келишди. Бирдан олдинда машиналар тўдаси пайдо бўлди. Бульдозерлар, скреперлар, экскаваторлар. Қумликда экин майдонлари учун яна ярим минг гектар ерни тайёрлашга киришган эдилар.

— «Пунганирстрой» эса дам оляпти.

«Пунганирстрой» бошқарувчиси Одиловнинг пуқмасини эшитиб, қулимдан нима ҳам келарди, дегандай унга қаради. Бирлашмада иккита қурилиш-мелиорациялаш трести бор. Биттаси (у ремонт қурилиш трести деб аталади) тўла-тўкис агросаноат бирлашмасига, иккинчиси — «Пунганирстрой» эса ҳам агросаноат бирлашмасига, ҳам республика Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига бўйсунади. Бирлашманинг ўз трести танаффуссиз ишлаши мумкин. «Бегона» трестнинг манёвр қилиш имкониятлари тор.

Иш сифатида ҳам фарк бор. Бирлашма трести далаларни ҳавас қилгулик даражада тайёрлайди. Ўзи учунда! Ирстройчилар тайёрлаган далада эса ҳатто ўт ҳам кўкармайди. Бу билан уларнинг иши йўқ. Иш ҳажми учун, шунингдек, ишнинг кўчма характерлиги ва район коэффициенти учун ҳақ олаверади. Ўзиникига келсак, бу бошқа гап. Ҳосил юқори бўлса, бирлашма фойдани кўпроқ олади. Шунга қараб, мукофот ҳам, бошқа фаровонликлар ҳам яратилаверади. Уларнинг кўпи — уй-жой бинолари, клуб, масалан, ҳавзалар бутун умрга етади.

— Ҳозир бизга мана бу ер зарур, — Одилов қумлик массивга бошлаб келди. — Мен ирстройчилардан илтимос қилардим: кичикроқ насос станцияси қуриб беринг. Озроқ, бўлса-да, мелиорация ишларини бажаринг. Шунда ўзингиз кўрасиз. Ёзда 400 гектар ердан ҳосил кўтарамиз. Рози бўлмасангиз, манфаат ҳам кўрмайсиз.

Трест — қудратли. Аммо лойиҳа-смета ҳужжатларини барча кўрсаткичлар бўйича тасдиқлаб, ускуналар билан боғлиқ масалаларни келишиб олгунларича икки йил ўтади.

— Сут заводи қурилишини ҳаддан ташқари чўзиб юборишди. Нима учун? — сўрашади бинокорлар. — Лойиҳаларни Қишлоқ хўжалиги министрлиги берди. Пойдеворни ётқизиб, умумий қуриш ишларини бажариб, темир-бетон буюмларини ўрнатишга келганда, тўхтаб қолдик. Биз Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига қараймиз-да. У ерда эса бошқа конструкцияларни ишлаб чиқаришади.

Бошқа идоралар ҳам бирлашмага унчалик қиё боқишмайди. Енгил саноат министрлигидан келишади-да, «Момиқ рўмол тўқийдиган фабрикани бизнинг филиалимизга айлантиринг», — дейишади. Одилов эса бош тортади. «У ҳолда ускуналарни ўзингиз қидириб топинг». Ишга бу тарзда ёндашишга қарши курашиш қийин.

— Кўчма қумларга қарши курашишдан ҳам машаққатлироқ, — Одилов жимир-жимир қилаётган қумларга назар ташлади. Унинг овозида алам ҳислари сезиларди. Идоравий ёндашиш мухлислари йўл қўйиб берилса, бирлашмага қарши очиқ ҳужумга ўтган бўлар эдилар. Одиловни қийин пайтларда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қўллаб-қувватлади.

Аҳмаджон Одилович КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми танлаган йўлдан хурсанд. У бирлашма бутун районни қамраб олишини анчадан бери орзу қиларди. У район партия комитетининг секретари М. Абдуллаев билан учрашганида бўлажак Поп район агросаноат бирлашмасининг конкрет шакллари тўғрисида бир неча марта суҳбатлашди. У доналаб йиғилган тажрибани йўқотишдан хавотирланарди.

Ҳа, Одилов хўжалик механизмини ўзаро алоқаларда кўради.

Республикада ушбу экспериментни диққат билан кузатиб боришяпти. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети уни доимий назорат остига олган.

— Агросаноат бирлашмалари республиканинг барча областлари, районларида ташкил этилмоқда. Биз изланишни давом эттирмоқдамиз, бирлашма моделларини такомиллаштиришга, ишнинг энг мақбул принципларини топишга интилмоқдамиз, — дейди КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Ш. Р. Рашидов. — Бу соҳада Поп эксперименти айниқса алоҳида қизиқиш уйғотади. Биз у ерда агросаноат бирлашмасининг энг яхши шаклларидан бири топилган деб ҳисоблаймиз. Агросаноат комплекси бўлинмаларини анча узвий бир-бирига қўшиш, идоравий тарқоқликни бартараф этишдаги самарадорликка имкон берувчи вариантдир у. Халқ хўжалигида етилган масалаларни муваффақиятли ҳал этиш учун,— деб таъкидлаган эди КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андропов 1982 йил ноябрь Пленумида, — Ватан ва жаҳон тажрибаларини умумлаштириш, энг яхши амалиётчи ходимлар ва олимлар билимини қўшиш муҳимдир.

Барча ҳолларда мустақилликни кенгайтириш масъулиятнинг ўсиши, умумхалқ манфаатлари ҳақида ғамхўрлик қилиши билан уйғунлашиши лозим. Биз Поп бирлашмаси тажрибасини чуқур ўрганяпмиз. Айни пайтда у ерда экспериментни давом эттириш, уни бутун районга жорий қилиш кўзда тутилмоқда. Тугал, ҳамма нарсани ўзида қамровчи хулосани эса эксперимент натижаларига қараб чиқарамиз.

Одилов эса ҳамма вақт бўлганидек, изланишда...

Сув ресурслари «ҳалқаланган» каналлар ёқалаб борамиз. Пастдан, Сирдарёдан сувни ярим километрга кўтариб, далаларга оқизишди. Юқоридан, қор эрийдиган пайтларда экинзорларни пайҳон қилиб юборадиган тоғ дарёларини пастга, суғоришга йўналтиришди. Ноёб ҳалқа.

Яна бир ташвиш унга тинчлик бермаяпти.

— Тоғларга кийим кийдириш керак, — Аҳмаджон Одилович қип-қизил яйдоқ, тошлоқларга ишора қилади. Сирдарё этакларидаги сувли жойлардан бу ерга, юқори «қаватлар»га серунум лойларни ташиб чиқаришади. Йил сайин 200 гектар ер кўм-кўк боғларга бурканмоқда. Самосваллар эса тоғлардан тош ташиб келтиришмоқда. Улар ёрдамида дарёдан ерлар тортиб олинмоқда.

— «Тиш»ни кўряпсизми? — деди Одилов дарёдаги тошлоқ ерни кўрсатиб. — Сирдарёни буряпмиз. Ўтган йили ундан ярим минг гектар ерни тортиб олдик. Бу йил ҳам шундай иш қиламиз.

Бу ерда табиий «қаватлар» бир-бири билан узилмас, жонли иплар билан боғланган. Фақат тош билан қопланган, сувлар тошиб ўтган жойларда унумдор воҳалар бунёд этилмоқда. Янги марраларни эгаллаш учун сакраш жойи ҳозирланмоқда. Одамлар каби ерларга янги куч берган, улар ишлаётган ишончли сакраш жойларидир.

Й. МУҚИМОВ,
О. СТЕПАНЕНКО,
(«Правда»нинг махсус мухбирлари).

Ўзбекистон ССР.

(«Правда», 1983 йил, 25 январь).

(Охири. Боши газетанинг 25 январь сонида).

ЁШЛАРНИНГ ВАТАНПАРВАРЛИК БУРЧИ

25 январь куни Тошкентда Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон ёшларини ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш масалаларига бағишланган семинар-кенгаш ўз ишини тамомлади. Кенгашда бир қанча доклад ва ахборотлар тингланди. Комсомол ташкилотлари, Қуролли Кучлар, чегара қўшинлари, ДОСААФ, маориф органларининг вакиллари бир қанча докладлар қилдилар ва ахборотлар бердилар, ўзаро тажриба алмашилди.

Семинар қатнашчиларининг нутқларида ҳозирги шароитда Совет ёшларини ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашнинг аҳамияти айниқса ошиб бораётганлиги уқтириб ўтилди. В. И. Лениннинг Совет Ватанини ҳимоя қилиш тўғрисидаги васиятларини актив пропаганда қилиш, бўлажак жангчиларни назарий ва амалий жиҳатдан тайёрлашнинг барча формаларидан кенг фойдаланиш партия ёш авлод олдига қўйган вазифаларни муваффақиятли ҳал этишга кўмаклашади.

Семинарда ДОСААФ комитетлари, уруш ветеранлари кенгашлари, маориф ва спорт жамиятлари органлари билан биргаликда ёшларни Совет Армиясининг қаҳрамонона тарихи ва ҳозирги кундалик ишлари билан таништираётган, ҳарбий бўлинмаларни оталиққа олиб, жанговар шон-шуҳрат жойлари бўйлаб юришлар ташкил этаётган комсомол ташкилотларининг ишига ижобий баҳо берилди.

Мунтазам равишда ўтказилаётган оммавий-мудофаа ишлари ойликлари, чегарачилар ҳафталиклари, «Ватанни ҳимоя қилишга тайёр тур!» шиори остида ўтказилаётган спортнинг техникавий турлари бўйича оммавий мусобақалар, армияга чақирилувчиларнинг спартакиадалари, деб уқтирилди кенгашда, ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш даражасини ошириш учун кенг имкониятлар очиб беради. Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистондан ҳарбий хизматга жўнаб кетаётган ҳар бир йигит рус тили асосларини эгаллашига алоҳида эътибор жалб этилди.

Сўзга чиққан кишилар ёшларни совет турмуш тарзининг юксак нормалари ва принциплари, кекса авлоднинг революцион ва жанговар анъаналари руҳида тарбиялаш — комсомол ташкилотларининг энг муҳим вазифаларидан бири, деб таъкидлаб ўтдилар.

Семинар қатнашчилари Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи бўлинмаларидан бирининг жангчилари билан учрашдилар, Тошкентдаги В. И. Ленин номли Олий умумқўшин командирлари билим юртида бўлдилар, Ўзбекистон пойтахти ва Чирчиқ шаҳридаги бир қанча меҳнат коллективларида ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш соҳасидаги иш тажрибаси билан танишдилар.

Семинар ишида ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари Д. А. Охромий иштирок этди.

(ЎзТАГ).

ПЛАНЕТАМИЗДА

БУГУН — ҲИНДИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ МИЛЛИЙ БАЙРАМИ КУНИ

ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДА

Дўст Ҳиндистон халқи ҳар йили 26 январь кунни ўзининг катта миллий байрами — Республика кунини шодиёна нишонлайди. Ҳиндистон мустақилликка эришгандан сўнг орадан уч йил ўтгач, 1950 йилнинг 26 январь куни Ҳиндистонни республика деб эълон қилган конституция кучга кирди. Ўшандан буён дўст, кўп миллатли ҳинд халқи бу кунни ҳар йили байрам қилади.

Ҳиндистон мустақилликка эришгандан бери ўтган давр бу мамлакатнинг кўп асрли тарихида бир лаҳза, холос. Аммо шу қисқа вақт ичида Ҳиндистон катта, қийин ва шу билан бирга қувончли, асрларга тенг йилларни босиб ўтди. У Буюк Британия империясининг бир вақтлар қолоқ мустамлакасидан йирик аграр-индустриал давлатга айланди.

Мустақиллик йилларида Ҳиндистонда мустамлакачилик қолдиқларини тугатиш йўлида катта ишлар қилинди. Қатор прогрессив социал-иқтисодий ўзгаришлар амалга оширилди. Қисқа вақтда қўлга киритилган ютуқлар Ҳиндистон экономикасининг структурасини тубдан ўзгартириб юборди.

Жавоҳарлал Неру бошлиқ ҳукумат олдида сиёсий мустақилликни мустаҳкамлаш ва иқтисодий мустақилликка эришиш, миллий экономикани барпо этиш, халқ турмуш даражасини яхшилаш, фан, маориф ва маданиятни ривожлантиришдек ғоят мушкул ва мураккаб вазифалар турар эди. Бу вазифаларни фақат мамлакатни индустрлаштириш билангина амалга ошириш мумкин эди.

Ҳиндистон ҳукумати ўз халқининг куч-ғайратлари ва қатъияти туфайли ажойиб муваффақиятларга эришди. Тарихан жуда қисқа вақт ичида ҳинд халқининг фидокорона меҳнати ҳамда социалистик давлатларнинг, биринчи навбатда Совет Иттифоқининг дўстона ёрдами билан мамлакат экономикасида давлат сектори бунёдга келди, оғир саноат барпо этилди. Металлургия, машинасозлик, энергетика, станоксозлик, табиий ресурсларни қазиб чиқариш каби тармоқлар ривожланди. Бундан ўттиз беш йил муқаддам ҳамма саноат маҳсулотларини четдан келтириб турган мамлакат ҳозирги вақтда замонавий кемалар қурмоқда, электроника ва химия саноатини ривожлантирмоқда, мураккаб станоклар ва ускуналар яратмоқда.

Ҳиндистон республикаси ҳозирги кунда асосий саноат товарлари билан ўзини таъминлабгина қолмай, шунингдек, жаҳон бозорига тобора кўп товар чиқармоқда. Ҳиндистон саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми жиҳатидан дунёнинг етакчи индустриал давлатлари қаторидан мустаҳкам ўрин олди. Қишлоқ хўжалигида ҳам анчагина ютуқларга эришилди.

Мамлакатнинг иқтисодий мустақиллигини мустаҳкамлашда Совет — Ҳиндистон иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлиги катта роль ўйнамоқда. Совет Иттифоқининг ёрдами билан саноат, қишлоқ хўжалиги ва маориф системасининг турли тармоқларида кўплаб объектлар қурилди ва қурилмоқда. Совет — Ҳиндистон ҳамкорлигининг Бхилаи ва Бокародаги металлургия заводлари, Хардварддаги электр асбоб-ускуналари заводи, Ранчидаги оғир машинасозлик ва Дургапурдаги кон-шахта асбоб-ускуналари заводлари сингари йирик корхоналари ҳақли равишда Ҳиндистон миллий саноатининг байроқдорлари бўлиб қолди.

Ҳиндистон республикаси Совет Иттифоқи билан кенг иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик ўрнатган биринчи ривожланаётган мамлакатлардандир. «Ҳиндистон ва Совет Иттифоқи, — деди Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди, — яқин дўстлик алоқалари билан боғлангандир. Бу дўстлик бизга миллий мустақиллигимизни сақлаб қолишга ёрдам бермоқда. Миллий мустақиллигимизни эса экономикамиз етарли даражада кучли бўлгандагина сақлаб қола оламиз. Ҳиндистоннинг миллий экономикасини мустаҳкамлашда Совет Иттифоқи катта роль ўйнамоқда».

Ҳиндистон эндиликда ўзининг электрон саноатига ва атом реакторига эга, электровоз ва товушдан тез учадиган самолётлар ишлаб чиқармоқда, ер сунъий йўлдошларини космосга учирмоқда. Бу муваффақиятларда Совет Иттифоқининг ёрдами билан қурилган давлат корхоналарининг ҳиссаси катта бўлди.

Мамлакатда тараққиёт намуналари ҳамма соҳаларда яққол кўриниб турибди. Ҳали ҳал этилмаган проблемалар ҳам оз эмас. Халқнинг турмуш даражасини яхшилаш учун республика ҳали жуда кўп мураккаб вазифаларни ҳал қилиши лозим. Ҳинд иқтисодчиларининг эътироф қилишича, Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик Ҳиндистонга мамлакатдаги энг жиддий муаммолардан бири — камбағаллик, қашшоқлик ва ишсизликка қарши курашиш проблемасини ҳал этишда ёрдам бермоқда.

Совет — Ҳиндистон дўстлиги турли ижтимоий-иқтисодий системаларга мансуб мамлакатлар ўртасидаги муносабатлар тенглик, ўзаро ҳурмат ва бир-бирининг ички ишларини аралашмаслик принципларига асослангандир. Айнан шу принциплар 1971 йилнинг 9 августида имзоланган Тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Совет — Ҳиндистон шартномасига асос қилиб олинди. Бу шартнома ҳар икки давлат ўртасидаги муносабатларни янада кенгайтириш учун янги кенг истиқболлар очди, уларнинг самарали ҳамкорлигида юқори бир босқичга ўтиш бўлди.

Экономика соҳасида Совет — Ҳиндистон ҳамкорлиги тобора кенгаётганлиги икки мамлакат манфаатлари йўлида узоқ муддатга мўлжалланган катта проблемаларни ҳал қилиш ва халқларимиз фаровонлигини юксалтириш имконини бермоқда. 1979 йил мартида имзоланган иқтисодий, савдо-сотиқ ва илмий-техникавий ҳамкорликнинг узоқ муддатли программаси ана шу мақсадларга мос келмоқда. Совет Иттифоқи Ҳиндистон билан энг кўп савдо-сотиқ қилувчи мамлакат бўлиб қолди.

Мустақиллик йилларида Ҳиндистон республикасининг халқаро майдондаги обрў-эътибори ҳам ошиб борди. Мамлакат Жавоҳарлал Неру бошлаб берган ташқи сиёсатга, яъни барча давлатлар билан тинч-тотув яшаш, блокларга қўшилмаслик сиёсатига амал қилиб келмоқда. Ҳиндистон қўшилмаслик сиёсатининг ташаббускорларидан бири сифатида жаҳонда тинчлик ва хавфсизликни сақлаш, халқаро кескинликни юмшатиш учун тинмай курашмоқда.

Халқаро вазият ривожининг мураккаб даврларида Совет — Ҳиндистон дўстлигининг мустаҳкамлиги неча марталаб синовдан ўтган. Бу дўстлик ҳамма синовларга шараф билан бардош бериб, иккала мамлакат халқларининг туб манфаатларига хизмат қилмоқда.

Ҳиндистоннинг иқтисодий мустақиллигини мустаҳкамлашда, унинг олдида турган мураккаб вазифаларни ҳал этишда мамлакатларимизнинг ҳамкорлиги муҳим роль ўйнамоқда.

Ҳиндистон республикасининг барча соҳаларда эришган муваффақиятлари катта ва буни ҳатто унинг душманлари ҳам эътироф этишга мажбур бўлмоқдалар. Шу билан бирга мамлакат олдида ҳал этилиши лозим бўлган ҳали анча ўткир социал-иқтисодий проблемалар турибди. Бу проблемаларни ҳал қилишда Ҳиндистоннинг олтинчи беш йиллик (1980—1985 йиллар) социал-иқтисодий тараққиёт плани катта роль ўйнаши лозим. Аҳоли энг қашшоқ табақалари аҳволини енгиллаштириш, мамлакат экономикасини ривожлантириш борасида кўрилаётган чоралар ички реакция кучининг ғазабини келтирмоқда. Бу кучлар жамики янги ва тараққийпарвар ишларга қарши курашда кўпинча халқаро реакция билан иноқлашиб кетмоқда. Улар диний-жамоа қирғинларини келтириб чиқариш ва чегара ёқасидаги районларда сепаратчилик манбааларини авж олдириш билан Ҳиндистонни заифлаштиришга, мамлакатдаги ички сиёсий вазиятни беқарор қилишга уринмоқдалар.

Ҳиндистон халқининг дўстлари кўп. Совет кишилари Ҳиндистонга — унинг тинчликсевар ташқи сиёсатига, Ҳиндистон тараққийпарвар кучларининг мамлакат олдида турган қийин социал-иқтисодий вазифаларни ҳал этиш учун мардонавор курашига зўр хайрихоҳлик билан қарамоқдалар. Улар ҳинд халқининг социал-иқтисодий ўзгартиришларни амалга ошириш йўлида эришган муваффақиятларига қувонмоқдалар.

Ҳиндистоннинг миллий байрами — Республика кунида барча совет кишилари, шу жумладан, Совет Ўзбекистони меҳнаткашлари ҳам 685 миллионли улуғ ҳинд халқига тинчлик ва тараққиёт учун курашда янгидан янги зафарлар тилайдилар. Ҳиндистон республикасининг миллий байрами муносабати билан Совет Иттифоқида Ҳиндистон — Совет дўстлиги ҳафталиги ўтказилмоқда. Бу совет-ҳинд халқлари самимий дўстлигининг ёрқин ифодасидир.

У. ИБРОҲИМОВ.

ҲИНДИСТОН. Суратда: Калькутта шаҳрида К. Маркс ва Ф. Энгельс ҳайкали. «ГДР — Ҳиндистон» дўстлик жамияти томонидан ҳинд халқига совға сифатида ҳадя этилган бу ёдгорликнинг Ғарбий Бенгалия штатининг маъмурий марказида ўрнатилиши катта воқеа бўлди.

С. Кармалито фотоси. (ТАСС).

ЗЎР ТАРИХИЙ АҲАМИЯТГА МОЛИК ВОҚЕА

ЛОНДОН. Совет Армияси Сталинград остоналарида фашистлар галаларини тормор қилганлиги бутун совет халқи оммавий қаҳрамонлиги, мардлиги ва матонатини бутун дунёга намойиш этди, деди Буюк Британиянинг таниқли жамоат арбоби, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотининг лауреати Гордон Шаффер ТАСС мухбири билан суҳбатда.

Мен, 1946 йил ёзида Сталинградни биринчи марта бориб кўрганим доимо эсимда туради. У ерда шаҳарнинг ўзи йўқ эди. Кўз олдимизда бепоён харобазор ётар эди. Аммо Сталинград яшади ва тез қайта тикланди. 1965 йилда мен яна Сталинградга бордим ва кўркам хиёбонлари, истироҳат боғлари, уй-жой бинолари, хушманзара соҳиллари кишини мафтун этувчи янги гўзал шаҳарни кўрдим.

Сталинград жангининг аҳамияти асло сўнмайди, деб уқтирди Г. Шаффер. Фашизмга қарши курашнинг асосий оғирлигини ўз зиммасига олган ва бу урушда энг кўп қурбон берган Совет Иттифоқи яна Ер юзида уруш олови аланга олишини хоҳламайди. СССР қуроллаииш пойгасини тўхтатишга, халқаро иқлимни нормаллаштиришга хизмат қиладиган тобора янги-янги принципиал муҳим тинчлик ташаббусларини сабот ва изчиллик билан кўтариб чиқаётганлиги бежиз эмас. Совет Иттифоқининг Европадаги ўртача олисликка учириладиган ядровий воситалар хусусида яқинда ўртага қўйган таклифлари, СССРнинг Варшава Шартномасидаги мамлакатлар билан биргаликда таклиф этган бошқа ташаббуслари халқаро кескинликни юмшатишга, ядро қуролини тарк этишга қаратилган қатъий ва изчил йўлнинг равшан далилидир, деб уқтирди Г. Шаффер. Мана шуларнинг ҳаммаси — бутун инсониятни фалокатга дучор қилиш хавфини туғдираётган урушнинг олдини олишга қаратилган конкрет қадамлардир.

ХЕЛЬСИНКИ. Сталинград жанги давомида совет қўшинлари немис-фашист галаларни тўхтатганлиги, сўнгра эса ҳужумга ўтиб, фашистлар Германиясининг сараланган 22 та дивизиясини тор-мор қилганлиги жуда катта сиёсий, ҳарбий ва халқаро аҳамиятга эгадир, деди Финляндиянинг таниқли жамоат арбоби, «Финляндия — Совет Иттифоқи» жамияти раисининг ўринбосари Тойво Карвонен.

Сталинград, — деб таъкидлади у, — совет халқининг ғалабага бўлган букилмас иродаси рамзигина эмас, шу билан бирга немис босқинчилари Ғарбий Европада оккупация қилиб олган территориядаги фашизмга қарши ҳаракат учун янги куч манбаи ҳам бўлди.

Ҳозир ядро урушининг телбанамо режаларини тузаётган кишилар учун Сталинград Совет Иттифоқи реакция кучларининг ҳар қандай агрессив урушқоқлик муддаоларига қарши тура оладиган енгилмас қўрғон эканлигини қатъият билан эслатиб турибди.

КОБУЛ. Мангу сўнмас Сталинград жанги Совет Армиясининг фашист галалари устидан улуғ ғалабаси йўлини очиб берди. Бу жанг жаҳон ҳарбий тарихи солномасига шонли саҳифа бўлиб кирди, дейишди Афғонистон Демократик Республикаси пойтахтидаги «Ҳарбий поҳатун» олий ҳарбий билим юртида Волга бўйидаги жанг-жадалларнинг 40 йиллигига бағишлаб ўтказилган тантанали йиғилиш қатнашчилари.

Йиғилишда сўзга чиққан афғон офицерлари Совет Армиясининг шонли жанговар тажрибаси АДР қуролли кучларининг ҳарбий хизматчилари учун илҳомбахш намуна эканини таъкидладилар. Улар Афғонистонга ҳар томонлама берилаётган ёрдам ва мадад учун КПСС билан совет халқига миннатдорчилик изҳор этдилар.

МАНАГУА. «Яшасин инсоният тинчлиги ва бахт-саодати учун толмас курашчи — улуғ Совет Иттифоқи!» — деган сўзлар Никарагуанинг Гренада шаҳрида Сталинград жангининг 40 йиллигига бағишланган оммавий митингнинг асосий шиори бўлди. Юзлаб ишчилар, хизматчилар ва ўқувчи ёшларнинг намояндалари гитлерчи босқинчиларга қарши жондан кечиб жанг қилган совет аскарларига чуқур ҳурмат бажо этиш учун шаҳарнинг маданият марказига тўпландилар.

Америкапараст Сомоса диктатураси ағдариб ташлангандан кейин никарагуаликлар Совет Иттифоқи тўғрисидаги ҳақиқатни билиб олишга ва жаҳон халқларини фашистларга қул бўлишдан озод қилган совет кишилари жасоратининг бутун улуғлигини муносиб баҳолашга муяссар бўлдилар, деди Никарагуа сандиночилар миллий озодлик фронтининг митингда сўзга чиққан вакили, сандиночилар миллий озодлик фронти ассамблеясининг аъзоси Рамон Кабралес. Иккинчи жаҳон урушида инсониятнинг келажагини қаттиқ туриб ҳимоя қилган СССР ҳозир ҳам тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун, империализмнинг агрессив кирдикорларига қарши курашаётган барча тараққийпарвар кучларга бошчилик қилаётганини яхши биламиз.

МЕХИКО. Сталинград жанги иккинчи жаҳон уруши давридаги бурилиш нуқтаси бошланганидан дарак берибгина қолмай, шу билан бирга зўр тарихий аҳамиятга молик воқеа ҳам бўлди, деди Мексика — СССР дўстлик ва маданий ҳамкорлик институтининг президенти, тинчлик учун, империализмга қарши ва халқлар ўртасида бирдамлик учун курашувчи Мексика ҳаракати раҳбарларидан бири Карлос Сапата Вела. Гитлерчи галалар Сталинград яқинида тормор этилганлиги совет кишиларининг мислсиз мардлиги ва оммавий қаҳрамонлигини бутун дунёга кўрсатди, деб уқтирди у.

(ТАСС).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎЗТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

АХБОРОТ

ЧЎЛҚУВАРЛАРГА СОВҒА

Нишон райони маркази йил сайин ободонлашиб, чирой очмоқда. Бу ерда замонавий типда ўнлаб уй-жой бинолари, маданий-маиший хизмат кўрсатиш муассасалари қурилиб, фойдаланишга топширилаётир. Яқинда чўлқуварлар посёлкаси аҳолиси учун яна бир муҳим қулайлик яратилди. Қисқа муддат ичида қадимий шарқ архитектураси усулида нақшланган бозор қурилди. Бозор атрофида озиқ-овқат, саноат моллари билан савдо қилувчи раста ва дўконлар ишга туширилган. «Нишон» чойхонаси, «Чўлқувар» ресторани, 20 ўринли меҳмонхона меҳнаткашлар хизматида.

Бозор қурилишида «Қаршистрой» бошқармаси ва 19-қишлоқ қурилиш тресги коллективлари жонбозлик кўрсатиб ишладилар.

ҚИЗИЛҚУМЛИК ОҚИНЛАР

Навоий областидаги Томди районн чорвадорлари орасида социалистик мусобақа пешқадами, Карл Маркс номли совхоз чўпони Устелбой Утепов оқинларнинг ижодий беллашувида биринчиликни олди. Мусобақа шу йил бошида район маданият уйида бўлиб ўтди. Оқиннинг чорвадор фахрли меҳнати тўғрисидаги, Қизилқумнинг иқлими ва ажойиб табиати тўғрисидаги шеърлари ва қўшиқлари конкурсда энг яхши деб топилди. Конкурсда ўнлаб ҳаваскор шоир ва қўшиқчилар иштирок этдилар.

МАРШРУТЛАР КЎПАЙДИ

Ленинскда автобус вокзали очилди. Объектни барпо этган «Узавтострой» бошқармаси қурилиш ишларини пухта ва ўз муддатида бажарди. Янги вокзалда пассажирлар учун медпункт, она ва болалар хонаси, омонат камераси ва бошқа хизматлар мавжуд. Ҳайдовчилар учун меҳмонхона бор. Янги вокзалдан 55 та автобус маршрути қатнайди.

Китоблар оламида

«АЛПОМИШ»НИНГ ИККИНЧИ БАҲОРИ

Ўзбек халқи қадимий ривоят, афсона, нақл, фантастик эртак ва эпос кўринишларидаги оламга кўз-кўз қилса арзигулик буюк маънавий бойликка эга. Бу жанрларнинг ҳар бири халқимиз ижодининг ажойиб ҳайкаллари, унинг зукко ва донолигининг мислсиз хазинаси тариқасида ҳар қанча авайлаб-ардоқланса арзийди. Фольклор асарларининг у ёки бу жанрларини қидириб топиш, ёзиб олиш, чоп этиш ва систематик равишда қайта нашрдан чиқариш кўп сонли китобхонлар оммаси, айниқса, ёшларга ўз халқининг узоқ асрлардан бери бахши ва эртакчилар хотирасида ўчмай келаётган донолиги ва ҳаётий тажрибасини ўрганиш, билиш имконини берди. Бу — асрлар давомида ҳаётнинг улкан тўсиқлари ва синовларини енгиб ўтган донолик ва тажрибадир. Юқорида зикр этилган олижаноб вазифа фольклорчи-олимлар, халқ ижоди дурдоналарининг тиниб-тинчимас тўпловчилари зиммасига тушади. Ана шундай фаол олимлардан бири, республикамизнинг таниқли фольклорчиси Тўра Мирзаевдир. У шу кунгача ўнлаб эртак, афсона ва нақлларни, шунингдек, бир қанча эпик достонларни ёзиб олиб, нашр эттирди. Яқинда Т. Мирзаевнинг ташаббуси билан яна бир фундаментал иш дунё юзини кўрди — «Советский писатель» нашриётининг Ленинграддаги бўлими ўзбек халқининг ўлмас эпосларидан бири «Алпомиш»ни рус тилида янгидан нашрдан чиқарди.

Қаҳрамонлик эпоси сифатида шеърий ва прозаик услубда ёзилган баҳодир Алпомиш ҳақидаги мароқли ҳикоя ўзбек халқининг ўз мустақиллиги, бирлиги ва социал ҳаққоният йўлидаги кўп асрлик курашини ўзида мужассамлаган.

Достонда Алпомишнинг антиқа бир шароитда туғилиши, унинг шўх болалиги, илк қаҳрамонликлари, Барчиннинг висолига эришиш йўлида қалмоқ баҳодирлари билан бўлган мусобақада ғолиб келиши, етти йил давомида душман юртида тутқинликда чеккан мусибатлари ҳамда Ултон шоҳнинг ҳокимиятни куч билан қўлга олиб, достон қаҳрамонининг севгилиси — Барчинга уйланиш ниятида бошлаган «тўй»га бостириб кириши ва ниҳоят, халқини ва ўз қайлиғини Ултон шоҳнинг истибдодидан озод қилиши ҳақида ҳикоя қилинади.

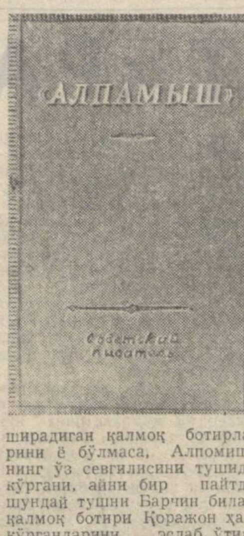

«Алпомиш» қаҳрамонлик-эпик достонигина эмас, балки қатор фантастик мотивлар ва эпизодларга эга романтик асар ҳамдир. Бу ерда мисол тариқасида етти ёшли Алпомишнинг Алпинбийнинг ўн тўрт ботмон оғирликдаги камонини бемалол кўтаргани ва яшиндай ўқ-ёй отиб, Асқар тоғи чўққисини уриб туширгани ёки ҳар бири тўқсон ботмон оғирликдаги қалқонни кўтариб, ҳар бири кунига тўқсонта семиз қўйни паққос туширадиган қалмоқ ботирларини ё бўлмаса, Алпомишнинг ўз севгилисини тушида кўргани, айни бир пайтда шундай тушни Барчин билан қалмоқ ботири Қоражон ҳам кўрганларини эслаб ўтиш ўринлидир.

Достондаги фантастик мотив қанот чиқариб осмонифалакка уча оладиган, худди одамга ўхшаш ақлга эга, одамдай изтироб чека оладиган тулпор Бойчибор образида, айниқса, яққол кўзга ташланади.

Асардаги қаҳрамонлик ва романтик руҳ билан айрим фантастик мотив ва элементларнинг диффузияси тасодифий эмас ва бу «Ёдгор», «Рустам», «Муродхон», «Фарҳод ва Ширин», «Тўлғаной» типидаги кўпгина бошқа достонларга ҳам мос хислатдир.

Маълумки, «Алпомиш» достонининг истеъдодли халқ бахшиси ва шоири, ажойиб импровизатор Фозил Йўлдош ўғлидан ёзиб олинган тўла варианти илк марта атоқли ўзбек шоири Ҳамид Олимжон томонидан нашр қилинган ва махсус сўзбоши ёзилган эди. Ҳамид Олимжон мазкур достоннинг ғоявий мазмуни, образлари ва бадиий хусусиятларининг илк тадқиқотчиларидан бири бўлиб, ўз вақтида асар марказига мардлик, ватанпарварлик, дўстлик, биродарлик ва бахшилик сингари юксак инсоний ғоялар қўйилганини аниқлаган. Илмий планда достонни ўрганишнинг янги босқичи 1949 йили унинг рус тилига таржима қилиниши муносабати билан бошланди. Таржима учун Ҳамид Олимжон нашри асос қилиб олинди. Достон рус тилига таржима қилингач, уни тадқиқ этиш проблематикаси ҳам кенгайди.

Кейинги тадқиқотчилар таъкидлаб кўрсатишганидек, «Алпомиш» — қаҳрамонлик эпосининг ўзига хос ҳамма хислатларини мужассамлаган ягона ўзбек халқ фольклори намунасидир. У ўзбек халқининг шонли ўтмишини акс эттирибгина қолмай, монументал-идеаллаштирилган шаклда унинг маиший турмуши, урф-одатларини, энг яхши орзу-умидлари ва ёрқин идеалларини бадиий тавсиф этади.

«Гомер қаламига мансуб эпос сингари, — деб ёзади мазкур достон ҳақида ўзбек халқ қаҳрамонлик эпосининг атоқли тадқиқотчиси В. М. Жирмунский, — Алпомиш ҳақидаги достоннинг ўзбекча классик варианти, Маркс «инсоният жамиятининг беғубор болалиги», деб бежиз айтмаганидек, жамият тараққиётининг дастлабки эпик босқичига хос бўлган олижаноб соддалик, улуғвор вазминлик, патриархал инсонийлик билан йўғрилган асар сифатида, шубҳасиз, жаҳон қаҳрамонлик эпосининг энг ажойиб намуналаридан биридир».

Ўзбек халқ оғзаки ижодининг бу нодир дурдонаси истеъдодли шоир ва олим Л. Пеньковскийнинг миллий тил хусусиятлари ва достоннинг прозаик, поэтик қисмларининг ўзига хос жиҳатларини ҳисобга олган ҳолда юқори савияда амалга оширган таржимасида «Советский писатель» нашриётида чоп қилиниши «Алпомиш»ни бутуниттифоқ ўқувчисининг мулкига айлантиради ва буни маданий ҳаётимиздаги катта воқеа, деб ҳисоблаш керак.

Малик МУРОДОВ,
филология фанлари доктори,

Ҳожиакбар ШАЙХОВ.

САНЪАТ

КИЧКИНТОЙЛАРГА АТАБ

«Ўзбекфильм» киностудияси коллективи болалар ва ўсмирлар учун фильмлар яратиш борасида ҳам самарали ишлар қилмоқда. Бу йил саккизта янги фильм яратилади. Ана шулардан бири «Кучукча ва етти ғозча» мультфильмидир. Шу кунларда бу асар устида қизғин иш олиб борилмоқда. Мультфильм сценарийси Анатолий Қобулов қаламига мансуб. Уни режиссёрлар — Нозим Тўлахўжаев ва Николай Смирновлар суратга олишмоқда. Оператор Вадим Бахтиев, рассом Азамат Собиров. Ҳадемай янги мультфильм кўп сонли мухлисларнинг эътиборига ҳавола этилади.

Суратда: оператор В. Бахтиев ва қўғирчоқбоз Л. Усачева иш устида.

В. Федоров (ЎзТАГ) фотоси.

СПОРТ

ХОККЕЙ:

ТАНАФФУСДАН КЕЙИН

Биринчи лига командалари қишки қисқа танаффусдан кейин яна мамлакат чемпионати ўйинларини бошладилар. Тўққизинчи ўринни эгаллаб турган Тошкентнинг «Бинокор» командаси хоккейчилари учрашувни сафарда ўтказишди. Тольятти шаҳрида маҳаллий «Торпедо» командаси билан куч синашган хоккейчиларимиз дастлабки учрашувда 4:3 ҳисобида ғалабага эришдилар. Такрорий ўйин (4:4) дуранг бўлди. Шундай қилиб, «Бинокор» очколарини 39 тага етказиб, яна бир поғона юқорига кўтарилди.

СОВРИНЛАР ВА ЎРИНЛАР

▲ ФУТБОЛ. Москвада саккиз команда ўртасида мавсум олди турнири ўтказилмоқда. Ҳозирча ЦСКА командаси футболчилари пешқадамлик қилишяпти. Мусобақада Жиззахнинг «Звезда» командаси иштирок этмоқда. Футболчиларимиз Одесса армиячилари билан учрашувда (5:1) муваффақият қозондилар.

▲ ВОЛЕЙБОЛ. Москва ва Харьков шаҳарларида эркаклар олий лига командалари ўртасида мамлакат чемпионатининг иккинчи тур ўйинлари давом этмоқда. Тошкентлик динамочилар Харьковда куч синашишмоқда. Улар Киевнинг «Локомотив» (3:1), Одинцовонинг «Искра» (3:2) ҳамда Риганинг «Радиотехник» (2:3) коллективлари билан учрашдилар.

▲ ҚЎЛ ТЎПИ. Тошкентда эркаклар биринчи лига коллективлари ўртасида мамлакат чемпионатининг тўртинчи тур ўйинлари ўтказилмоқда. Тошкентнинг «Старт» командаси Краснодарнинг «Урожай» (36:33) ҳамда Астраханнинг «Заря» (27:30) командалари билан куч синашди.

ШИФОКОРЛАР ШАҲАРЧАСИ

Навоий областидаги Қизилтепа район марказининг шифокорлар шаҳарчасида қурилган янги бино шаҳарча ҳуснига ҳусн қўшди. Бу ерда 100 ўринли болалар касалхонаси очилди. Касалхонада гўдаклар ва уларнинг оналари учун шинам палаталар, энг янги техника билан жиҳозланган даволаш ва диагностика кабинетлари бор. (ЎзТАГ).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Совет турмуш тарзи

БУВИЖОНЛАР, БУВАЖОНЛАР

Эрталаб шаҳримизда ажойиб бир манзарага кўзингиз тушади. Бувилар, бувалар невараларини етаклаб, мактабга, боғчага келишяпти. Ҳув, анови бува сут банкасини кўтариб, магазинга йўл олган. Қизининг кўзи ёриган буви туғруқхона деразаси олдида турибди. Бувалар невараларини етаклаб томошахоналарга кетишяпти.

Нима азоб экан бува, бувиларга, тиниб-тинчиб ўтиришса-чи, дегиси келади кишининг.

Йўқ, бува ва бувижонлар тиниб-тинчиб ўтиришолмайди. Ахир не азобда катта қилган ўғил-қизининг фарзанди қаровсиз қолсинми? «Болаларим ишига боришсин — дейди бува, — невараларимга ўзим қарайман».

Бува билан буви шундай қилиб невараларига боғланиб қоларкан. Бу боғланиш уларга роҳат, эрмак, шифо, узоқ умр бўлса, уларнинг муҳаббати невараларни келажакда одобли, садоқатли, меҳнатсевар бўлиб ўсишида катта омил экан.

«Бувижоним, буважоним! Нақадар азизсизлар, дадамни ҳам, аямни ҳам жуда яхши кўраман. Сизларни эса айниқса. Бувим ёпган кулчалар, бувам етиштирган олма, анорлар, қовун қоқи, майиз, тут ҳолваси, туршакларнинг мазаси қисмимиздаги мен билан хизмат қилаётган турли миллат йигитларини лол қолдирди».

«Менинг бувим энг яхши буви, машинанинг қулоғини бурасам ҳам индамайди. Бувам ҳамма нарса олиб келиб берадилар».

«Мен бувим билан дарс тайёрлайман. Бувим йўқларида, бувам ёрдам берадилар».

«Бувим мен билан беш йилдан бери боғчага қатнайди».

Мен бу сатрларни бувилар, бувалар сақлаб қўйган хатлардан, улар билан бўлган суҳбатлардан келтирдим.

Бувиларнинг қаноти кенг, дейди оналар. Вояга етказиб роҳатини кўраётган болаларимизни, ўғил қизларимизни нега ёлғизлайлик. Шамолдан, ёғиндан, иссиқдан, совуқдан, жамики фалокатлардан сақлаймиз, невараларимизни.

— Ўғил-қиз мева бўлса, невара ширин мағзи. Улар билан юриб чарчамайсан. Уни эркалаётганингда дам оласан. Бир сўзи билан осмондаги ойни олиб беради.

Дунёда болалар кўп, аммо бола борки, қилиғи, табиати бир хил. Улар ҳақидаги мақол, матал, қўшиқларнинг мазмуни ҳам бир хил. Бувилар, бувалар борки, оилада қут-барака, саломатлик, бахт бор.

Невара космонавт бўламан дейди. Денгизчи, врач, учувчи, ўқитувчи бўламан дейди. У бу сўзларини жонини фидо қилаётган бувисига ишониб айтади. Чунки бувижонлари неварам мақсадига эришсин, деб парвона-гиргиттон бўладилар.

Ўтган йили ёзда «Кумушкон» дам олиш уйида Раҳматуллаевлар оиласи билан танишдим. Улар ота-оналаридан, қайната-қайноналаридан миннатдор бўлиб гапиришди. Агар бузрукворларимиз бўлмаганда на олий ўқув юртини битирардик, на ишлай олардик, болаларимизни улар гулдек асрашади. Биз ўқиш, иш соҳасидаги орзуларимизга ота-оналаримиз туфайли эришдик. Улар бизнинг устунимиз, таянчимиз.

Ҳар галги якшанба куни невараларини кўргани чолкампирлар келишади. Ана қувонч, ана байрам. Неваралари Зафар, Саида бувасининг елкасида. Бир қарасангиз тоққа чиқиб кетишяпти, гул теришади, капалак ушлашади, чўмилишади.

— Агар шулар бўлмаганда, тоғ-тошларни кезиб юрармидик, — дейди бува.

Муҳамедовлар оиласида Ирода, Шаҳноза деган неваралар тарбияланишади. Нонушта қиляпмиз. Дастурхонда ҳамма нарса муҳайё.

— Қани энди бувим билан бувам бўлсалар, — дейди Шаҳноза. — Биз билан маза қилиб овқатланишарди.

Мана шундай бува-бувисига илҳақ бўлган фарзандларнинг қалбига жойлашиб олган бувилар шаънига нима дейиш мумкин.

— Ишлаб чиқариш планларини ортиғи билан бажараётганимиз ота-оналаримизнинг болаларимизга бўлган меҳр-муҳаббатида. Ишда ҳам, уйда ҳам, қаерда бўлмайлик, кўнглимиз тўқ, — дейди эр-хотин.

Ефимовлар оиласида олти қиз ўсяпти. Владимир амаки ўғил кўрмаган. Ҳеч бўлмаса бирорта невараси ҳам ўғил бўлмади.

— Менга ўғил-қизнинг фарқи йўқ, — дейди Владимир Ефимов, — аксинча, қизлар жуда меҳрибон бўлар экан. Асло ўксинмайман.

Бундан 10 йил муқаддам ўн ёшли неварасини машина уриб кетган эди. Тирик қолиши гумон бўлган Ритани чол-кампир парвариш қилишди. Касалхонада олти йилдан ортиқ Ританинг бошида навбатчилик қилиб ўтиришди. Ҳозир невара 20 ёшда, оёққа турган. Ўша пайтларда қизи Лида қийналиб кетдиларингиз, қизимга ўзим қарайман, деганда, сен ишингдан қолма, болани ўзимиз боқамиз, дейишган эди.

Паркент районидаги қариялар давраси жуда қизиқ ўтди.

— ...Ўтмишда (ҳозир ҳам учраб туради) буви ва бувожонлар биринчи туғилган неварани ота-онасига бермай, биринчи бола бизники дейишган, — дедилар сўзга чиққан отахонлар. Ёки мен тирик эканман болаларинг сени «дада» демасин дейишарди. Бувиларнинг невараларга меҳрибонлиги керак. Лекин болани ота-онадан ажратиб қўйишга нима ҳаққимиз бор! Кези келганда яна бир ёмон одатни айтиш керак. Ўғил 30—40 ёшга кириб қолган. 5—6 боласи бор. Аммо отаонанинг олдида ўз фарзандини эркалата олмайди. Чунки шундай қилса отаонага нисбатан ҳурматсизлик бўлармиш. Бу ғирт эскилик сарқити.

...Фарзандларимиз бувисини, бувасини жуда ҳурматлашади. Ардоқлашади, бу эса урф-одатга айланган...

Адабиётимизнинг ярми болалар адабиёти деб аталган. Мана шу адабиётнинг ярми бувилар адабиёти. Уларнинг невараси билан бўлган саргузаштлари, саёҳатлари, ҳамма-ҳамма ҳаётлари томтом китоб.

Янги йил кечаси юздан ошган Тошкентбой буванинг ҳовлисига юздан ортиқ невара-чевара меҳмонга келишди. Ҳар бирининг қўлида совға. Конвертларга ёзилган хатлар. Коммунистик районидаги Эргаш буванинг, Паркент районидаги Назар буванинг уйига 60—70 дан ортиқ невара-чеваралар меҳмонга йиғилишди. Бу кексаларни яшартириб юбормайдими? Нега энди кексалар шундай ҳурматдан кейин ўз фарзандларини ардоқлашмасин.

Ҳа, ўз ота-оналик бурчини адо этаётган, ажойиб инсон тарбиялаётган олижаноб оналар, оталар, бувалар, бувижонлар омон бўлинглар.

Р. ИСҲОҚОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Тошкент область ижроия комитетининг
МЕҲНАТ БЎЙИЧА БЎЛИМИ

РСФСРда — Приморск ўлкаси, Иваново ва Томск областларида;
ҚОЗОҒИСТОН ССРда — Целиноград, Тўрғай ва Павлодар областларида;
ЎЗБЕКИСТОН ССРда — Сирдарё областида жойлашган қўриқ совхоз ва колхозларда қишлоқ хўжалик ишларида ишлаш учун

ОИЛАЛАРНИ КЎЧИРАДИ

Кўчиб ўтган оилаларга биринчи йилда алоҳида уйлар ёки квартиралар, белгиланган миқдорда томорқа майдони берилади. Кўчиш истагини билдирганларга — оила бошлиғига 200 сўм ва унинг қарамоғидаги ҳар бир кишига 75 сўм миқдорида бир йўла бериладиган нафақа ҳамда мол-мулкни кўчириб келиш билан боғлиқ харажатлар тўланади.

Кўчиб борган хонадонлар 8 йил муддат билан қишлоқ хўжалик солиғи, кўчиб борган кундан бошлаб 2 йил мобайнида квартира ҳақи тўлашдан озод қилинадилар.

Таркибида камида иккита меҳнатга яроқли аъзоси бўлган оилалар, шунингдек, запасдаги ёки истеъфога чиққан оиласиз ҳарбий шахслар кўчириш учун ҳужжатларини расмийлаштиришлари мумкин.

Маълумотлар олиш учун: Тошкент область шаҳарлари ва районларида — шаҳар, район ижроия комитетларининг меҳнат бўйича вакилларига ва аҳолини ишга жойлаштириш бюросига, Тошкент шаҳрида эса — Привокзальная кўчаси, 30-уйга учрашилсин.

АҲОЛИ ТЎЛОВЛАРИ БЎЙИЧА НАҚД ПУЛСИЗ ҲИСОБ-КИТОБ

ҲУРМАТЛИ ЎРТОҚЛАР!

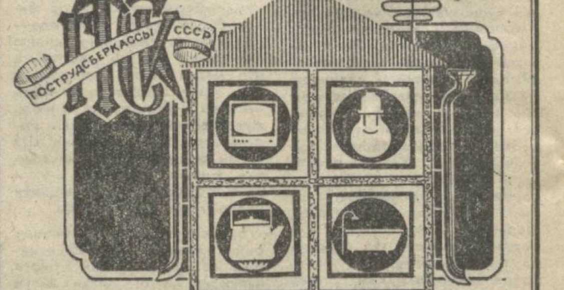

Ҳар бирингиз квартира, коммунал хизмат, газ, электр энергияси, телефон ҳақи, болаларингиз болалар муассасаларида бўлганлиги учун ва бошқа хилдаги тўловларни тўлаш учун ҳар ойда омонат кассаларига кирасиз.

Ваҳолонки, омонат кассалари омонатчиларнинг топшириқларига кўра корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар билан тўловларнинг ҳар қандай тури бўйича нақд пулсиз ҳисоб-китобларни амалга оширадилар.

Нақд пулсиз ҳисоб-китоб омонат кассалари томонидан бир марта, шунингдек, узоқ вақт давомида — топшириқ бекор қилингунга қадар бажарилади.

Омонатчи омонат кассасига нақд пулсиз ҳисоб-китоб ҳақида шахсан топшириқ бериши ёки почта орқали маълум қилиши мумкин. Бундай топшириқларни расмийлаштириш учун зарур бланкаларни исталган омонат кассасида олиш мумкин.

Омонатчи омонат кассасига келиши билан унинг ҳисобидан ўтказилган барча маблағ омонат дафтарчасига ёзиб қўйилади.

ДАВЛАТ ОМОНАТ КАССАЛАРИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА БОШ БОШҚАРМАСИ.

ТОВАРЛАР — ХАЛҚҚА!

САМАРҚАНД ХОЛОДИЛЬНИКЛАР ЗАВОДИ «СНЕЖИНКА» МАРКАСИДАГИ УЙ ХОЛОДИЛЬНИКЛАРИНИ ИШЛАБ ЧИҚАРАДИ

Бу модель сифат ва пухталик синовидан муваффақиятли ўтиб, хўжалик молларини савдо қилиш бўйича Москвада ўтказилган Бутуниттифоқ улгуржи ярмаркасида мутахассисларнинг яхши баҳоларига сазовор бўлди.

Ички шкафнинг ўзгартирилган конструкцияси, сабзавот ва мевалар сақланадиган идишлар, холодильник тутқичлари ва эшикларининг янада яхшиланганлиги, шунингдек қатор қисмларига қўшимча равишда суратлар туширишнинг жорий этилганлиги — буларнинг ҳаммаси «Снежинка»нинг афзалликларидир.

«Снежинка» холодильниклари гарантияли ремонти бўйича устахоналар ҳам гарантияли, ҳам гарантиядан сўнгги ремонт учун зарур запас қисмлар билан таъминланган.

Ремонт юзасидан туғилган бошқа саволлар билан тайёрлов заводига мурожаат қилинг: 703018, Самарқанд шаҳри, Красноармейское шоссеси, 270-уй. Телефон 6-70-13.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 26/Iда **Жизель**, 27/Iда **Князь Игорь.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/Iда **Рўё**, 27/Iда **Ғариблар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 26/I да **Тошкентнинг нозанин маликаси**, 27/I да **Гулсара.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/Iда **Тинмасин соз** (19.00), 27/Iда **Ишқ қурбонлари** (17.00).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Салом, Гулливерлар!» музикали-эксцентрик аттракционининг гастроллари** (19.30).

Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги коллективи Контроль-ревизия бошқармаси бошлиғининг ўринбосари З. Нуриддиновга онаси

Замира ҒУЛОМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Олий суди коллективи Ўзбекистон ССР Олий судининг аъзоси М. Жалиловга отаси

Жалил ҲАЙДАРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

26 ЯНВАРЬ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Ўсмирлар ижоди. 10.10 — Ҳароратли шамол. Бадиий фильм. 11.25 — Ҳайвонот оламида. 12.25 — Ҳужжатли фильм. 12.45 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.15 — Рассомлар — халққа. 16.45 — Горнчилар, қаердасиз? 17.30 — Эркин кураш бўйича халқаро учрашув. СССР — АҚШ. 18.00 — Концерт. 18.35 — Телеочерк. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Ҳиндистон: даврлар алоқаси. 20.10 — Ҳароратли шамол. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Балет ҳақида. 23.25 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 10.35 — География. 10.05 ва 14.00 — Немис тили. 11.05 — Физика. 11.35 ва 12.40 — А. М. Горький. Болалик. 12.05 — Телеочерк. 13.10 — Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 13.40 — Ботаника. 14.30 — Табиатшунослик. 14.50 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 15.15 — Илмий-оммабоп фильм. 15.35 — К. Тренёв. Любовь Яровая. 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Икки қуённи қувиб. Бадиий фильм. 20.00 — Музикали киоск. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Ҳамдўстлик. 21.15 — Халқ куйлари. 21.30 — Время. 22.05 — Хоккей. СССР чемпионати. «Спартак» — «Торпедо».

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Физика. 12.00 — Ўйлаб топ. 12.30 — Олтин қўллар. 18.05 — Мультфильмлар. 18.25 — Китоб — бизнинг дўстимиз. 19.05 — Нознеъмат бунёдкори. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Дирижёр ҳикоя қилади. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ҳинд кинофильмларидан куйлар. 21.30 — Время. 22.05 — Ойбек. «Навоий». Видеофильм. 1-серия. 23.40 — Бугун оламда нима гап?

ТОШКЕНТ-II. 17.50 — Физика. 18.50 — Телефильм. 19.00 — Химия. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Француз тили. 20.50 — Музика байрами. 21.00 — Она шаҳрим — Тошкентим. 21.30 — Москва-II.

27 ЯНВАРЬ, ПАЙШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Горнчилар, қаердасиз! 10.25 — Ҳароратли шамол. Бадиий фильм. 11.40 — Халқ ижоди. 12.25 — Я. Сибелиус. 7-симфония. 12.50 — Қишлоқларимиз архитектураси. 13.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Ҳужжатли фильм. 16.10 — Биз билан бирга, худди биздек, биздан ҳам яхшироқ бажар. 17.10 — Шахмат мактаби. 17.40 — Давлат Волгоград хор капелласи куйлайди. 18.00 — Ҳужжатли фильм. 18.30 — Миллионлар ленинча университети. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — М. Мусоргский. Танланган асарлар. 20.20 — Ҳароратли шамол. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Таганрогда туғилган. Телефильм. 23.15 — Дунё воқеалари. 23.30 — Концерт.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 10.35 — Умумий биология. 10.05 ва 14.40 — Испан тили. 11.05 — А. М. Горький. Тубанликда. 11.35 — Ота-оналар, Сизлар учун. 12.05 — Рус халқ қўшиқлари. 12.40 — Сиз яратган боғ. 13.10 — Тарих. 13.40 — Умумий биология. 14.10 — География. 15.10 — Фотографнинг кўргазмаси. Бадиий фильм. 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ҳужжатли фильмлар. 19.30 — Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Волейбол. СССР чемпионати. 21.15 — В. Анистратова ижросида қадимий рус романслари. 21.30 — Время. 22.05 — Хоккей. СССР чемпионати.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Қўғирчоқ фильм. 12.00 — Ойбек. «Навоий». Видеофильм премьераси. 1-серия. 18.00 — Пионерлар мамлакатида. 18.30 — Мультфильмлар. 19.00 — Ёшлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Халқ контроли экрани. 20.15 — Қишлов — чорвадорлар учун масъулиятли давр. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Янгра, дуторим. 21.30 — Время. 22.05 — Ойбек. «Навоий». Видеофильм. 2-серия. 23.10 — Биринчи лига хотин-қизлар командалари ўртасида қўл тўпи бўйича СССР чемпионати. 23.40 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 17.55 — Математика. 18.55 — Моржлар. 19.15 — Немис тили. 19.45 — Реклама. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Назарий механика. 21.20 — Телефильм. 21.30 — Москва-II.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Лирик концерт. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 11.15 — Иқтисодий билимлар радиоуниверситети. 11.25 — Концерт. 12.10 — Узбекистан индустриальный. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Табаррук замин. 19.25 — Чолғу куйлари. 21.00 — Ҳиндистоннинг миллий байрами — Республика кунига. 21.15 — Поэзия альманахи. 21.35 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Радиотингловчиларнинг талабларига биноан концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

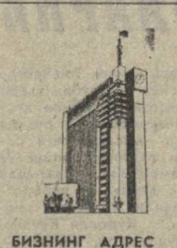

БИЗНИНГ АДРЕС
700000, Тошкент-П, Ленин кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.